

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด
จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Management According to the Good Governance Principles of Rajasan
Agriculture Cooperative Limited, Chachoengsao Province**

Miss Rasamee Singhakun

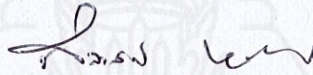
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร
ราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อและนามสกุล นางสาวรัศมี สิงหากุล
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คูสิต เวชกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้ศึกษา นางสาวรัศมี สิงหากุล **รหัสนักศึกษา** 2609000100 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ และ 3) เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 จำนวน 465 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน ที่ค่าความคาดเคลื่อน 0.08 จำนวน 117 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และเจาะจงประชากรกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ เพศชาย ร้อยละ 79.07 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 31.16 สถานภาพสมรส ร้อยละ 94.88 การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 52.14 และ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11- 15 ปี ร้อยละ 94.42 2) ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02) โดยหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมาในระดับมากได้แก่ หลักความเสมอภาค (ค่าเฉลี่ย 4.13) หลักการมอบอำนาจ (ค่าเฉลี่ย 4.11) หลักการตอบสนอง (ค่าเฉลี่ย 4.01) หลักประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.01) หลักความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย 3.93) หลักประสิทธิผล (ค่าเฉลี่ย 3.92) หลักการรับผิดชอบต่อ (ค่าเฉลี่ย 3.81) และ หลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ และสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากหรือดีตามเกณฑ์การประเมินของกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่อาจจะแตกต่างกันในแต่ละหลักบ้างเล็กน้อย 3) แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ คือ การนำผลความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละหลักเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์อย่างละเอียด โดยจะต้องพัฒนาให้ในแต่ละหลักอยู่ในระดับที่สูงมากขึ้น และคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อด้อยในแต่ละหลักเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ หลักธรรมาภิบาล สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

Independent Study Title: Management According to the Good Governance Principles of Rajasan Agriculture Cooperative Limited, Chachoengsao Province

Author: Miss Rasamee Singhakul; **ID:** 260900100;

Degree: Master of Business Administration (Cooperative).

Independent Study advisor; Songherm Homglin, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this research were to study 1) personal factors of Rajasan Agriculture Cooperative Limited, Chachoengsao Province 2) opinions of members towards management according to good governance of cooperative 3) suggestion of guidelines in the management according to good governance principles of cooperative.

The population used in this study was 465 members of Rajasan Agriculture Cooperative Limited on 1st January, 2018. The sample size of 117 people was determined by using Taro Yamane formula at the error value of 0.08 and simple random sampling method and in particular specified 1 chief of operation committee. The research instruments employed were questionnaires and structured interview. Data was analyzed using statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the study showed that 1) most of members of Rajasan Agriculture Cooperative Limited were male (79.07%). 31.16% of the members' age was 31-40 years. 94.88% were married, 52.14% completed grade 6 of primary ,and 94.42% had been members of cooperative for 11-15 years. 2) Opinions of members towards the management of good governance principles of cooperative, in general, were at the high level (mean = 4.02) with the rule of law at the highest level (mean= 4.22). Second to that at the high level were equality principle (mean = 4.13), power of attorney principle (mean = 4.11) ,response principle (mean= 4.01),efficiency principle (mean = 4.01),transparency principle (mean =3.93),effectiveness principle (mean =3.92),responsibility principle (mean =3.91), and participation (mean = 3.87) respectively and coincided with the opinions of the chief operation committee of cooperative, overall, which was at the high level or good according to the evaluation of cooperative extension department but may varies in the aspects of principles. 3) Guideline for good governance principle management of cooperative was to adopt the opinions of cooperative members in each principle and compare them with criteria of good governance evaluation of cooperative extension department in details. The focus would be on the improvement of each principle to a higher level. The operational committees and managerial department must work together to analyze the weakness issues for each principle which lead to the serious and continuous development of cooperative according to good governance principle

Keywords: Good governance, Rajasan agriculture cooperative limited, Chachoengsao province

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนรองศาสตราจารย์วรชัย สิงห์ฤกษ์ และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้สละเวลาอันมีค่าแก่ผู้ศึกษาเพื่อให้คำแนะนำตรวจจตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งจนการศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้จากใจจริง

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการ พนักงาน และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขออุทิศความดีที่มีในการศึกษาวิจัยนี้แด่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษาวิจัย ซึ่งสนับสนุนในทุกด้านและกำลังใจจากมิตรแท้ทุกท่าน หากการศึกษาเรื่องนี้มีข้อบกพร่องประการใดผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จมาจนตราบทุกวันนี้

รัศมี สิงห์กุล

กันยายน 62

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	7
ธรรมาภิบาลในสหกรณ์	13
บริบทสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์	37
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์	40
แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	94
ก แบบสอบถาม	95
ข แบบสัมภาษณ์	103
ประวัติผู้วิจัย	107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ระดับคะแนนสรุปผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล.....	22
ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบทุนดำเนินงาน รายได้ รายจ่าย และผลกำไร(ขาดทุน) ประจำปี2561.....	25
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของสมาชิกสหกรณ์.....	37
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของสมาชิกสหกรณ์.....	38
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพการสมรสของสมาชิกสหกรณ์.....	38
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์.....	39
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์.....	39
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์.....	40
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิผล.....	41
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิภาพ.....	42
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการตอบสนอง.....	43
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ.....	44
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักความโปร่งใส.....	45
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	46
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมอบอำนาจ.....	47
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักนิติธรรม.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักความเสมอภาค.....	49
ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิภาพ.....	50
ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิผล.....	52
ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการตอบสนอง.....	54
ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านการรับผิดชอบต่อ.....	60
ตารางที่ 4.20 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความโปร่งใส.....	65
ตารางที่ 4.21 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	67
ตารางที่ 4.22 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมอบอำนาจ.....	70
ตารางที่ 4.23 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักนิติธรรม.....	73
ตารางที่ 4.24 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความเสมอภาค.....	78
ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์.....	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์.....	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจกับเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจหรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้อีกต่อไปการบริหารจัดการที่ดีจึงเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น (วรชัย สิงหฤกษ์, 2559, น. 67-75) ธรรมาภิบาลจะเกี่ยวข้องกับทุกระดับตั้งแต่ตัวบุคคล สังคม กิจการ จนถึงระดับประเทศชาติในระดับของกิจการ อาจเรียกว่า “บรรษัทภิบาล” ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเรียกว่า “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” ระดับภาครัฐ อาจใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” หรือ “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะนำไปใช้ที่ใดหรือในระดับใดแนวทางและหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลดูเหมือนจะคล้ายคลึงกัน นั่นคือ การตั้งอยู่ในความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ชุมชนและสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข (ศิลาปะพร ศรีจันทพร, 2553, น. 1)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีในสหกรณ์หรือธรรมาภิบาลในสหกรณ์เป็นแนวคิดในการบริหารกิจการของสหกรณ์ให้เป็นอย่างซื่อสัตย์โปร่งใส มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วม และมีการใช้กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลคุ้มค่าโดยประหยัด เป็นผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมั่นคง ส่งผลให้สหกรณ์เป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งหลักสำคัญของธรรมาภิบาลสหกรณ์คือ ความเท่าเทียมและเป็นธรรม (นุกูล กรเย็นขงค์, 2554)

ธรรมาภิบาลในสหกรณ์ คือ การบริหารกิจการของสหกรณ์ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีควา สร้างการมีส่วนร่วม และมีการใช้กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล คุ่มค่า และโดยประหยัด เป็นผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมั่นคง ส่งผลให้สหกรณ์เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศรัทธาจากสมาชิกสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561, น.21)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการควบคุมภายในที่ดี ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารจัดการด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติถือใช้อย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้สหกรณ์เป็นสหกรณ์ที่แท้จริง สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีการควบคุมภายในที่ดี ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ ด้วยการส่งเสริมให้สหกรณ์ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี การดำเนินกิจการธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์ เมื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจการ ย่อมก่อให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง และเจริญก้าวหน้าในกิจการนั้น ทำให้เกิดความเชื่อถือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงต้องส่งเสริม พัฒนาสหกรณ์ให้มีการบริหารจัดการด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และดำเนินงานโดยยึดหลักความเป็นสหกรณ์ ให้สหกรณ์ตระหนักถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของธรรมาภิบาล มีการปฏิบัติในทุกระดับ ทั้งสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ดังนั้น จึงต้องสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสหกรณ์ให้เป็นแนวทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม(กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดนโยบาย “ธรรมาภิบาลในสหกรณ์” ตั้งแต่ปี 2553-2559 ให้สหกรณ์ได้มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยการประเมินธรรมาภิบาลในสหกรณ์ 6 หลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าโดยให้มีการประเมินธรรมาภิบาลกับสหกรณ์ทุกประเภท ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ทบทวนหลัก “ธรรมาภิบาลในสหกรณ์” จากเดิมมี จำนวน 6 เป็น 9 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค ซึ่งเป็นการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลที่เข้มข้นขึ้น รวมถึงปรับกระบวนการสร้างธรรมาภิบาล และวิธีการประเมินธรรมาภิบาลในสหกรณ์ขึ้นใหม่ ภายใต

โครงการสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล อันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญอย่างยั่งยืน กิจกรรมสหกรณ์มีความมั่นคงสร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธาให้เกิดขึ้นในระบบสหกรณ์สืบต่อไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561)

ในระยะแรกกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เริ่มใช้ในการประเมินสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีทุนเกินหนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปที่มีสมัครใจเข้าร่วมโครงการสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล และขยายไปสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ที่มีสมัครใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าวด้วยและมีนโยบายให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัดให้แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์เข้าร่วมโครงการสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสหกรณ์รูปแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัย อยู่ในชุมชนเดียวกัน จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2522 มีสมาชิกแรกตั้ง 259 คน ปัจจุบันปี 2561 มีสมาชิก 465 คน 15 กลุ่ม ครอบคลุมสมาชิก 3 ตำบล ดำเนินธุรกิจครบวงจร คือการให้สินเชื่อ จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย รับฝากเงิน การรวบรวมผลิตผล และการให้บริการด้านสวัสดิการสังคม เป็นต้น มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 15,846,624.50 บาท และกำไรสุทธิ 563,494.40 บาท(รายงานกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด,2561)

สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด ได้มีการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์มาตลอดโดยเดิมใช้ 6 หลัก และได้มีการปรับปรุงเป็น 9 หลัก แต่ยังมีได้มีการประเมินตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังครบถ้วนทุกหลัก เพื่อสร้างเชื่อมั่นเชื่อถือในการบริหารจัดการแก่สมาชิกและบุคคลภายนอกด้วย ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์ทราบอยู่บ้างว่าสหกรณ์ได้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาตลอด โดยเฉพาะในปัจจุบันทุกหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การประเมินธรรมาภิบาลส่วนใหญ่จะประเมินโดยบริหารสหกรณ์เองร่วมกันประเมิน ประเมินโดยผู้ตรวจประเมินจากภายนอก และประเมินโดยสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้การประเมินการบริหารจัดการสหกรณ์โดยสมาชิกสหกรณ์นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างหนึ่งทั้งในฐานะเจ้าของสหกรณ์และผู้มีส่วนได้เสียกับการบริหารจัดการสหกรณ์ด้วย ประกอบกับยังไม่เคยมีการประเมินการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลมาก่อน ผู้ศึกษาจึงสนใจจะศึกษาการประเมินความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น จึงได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิ

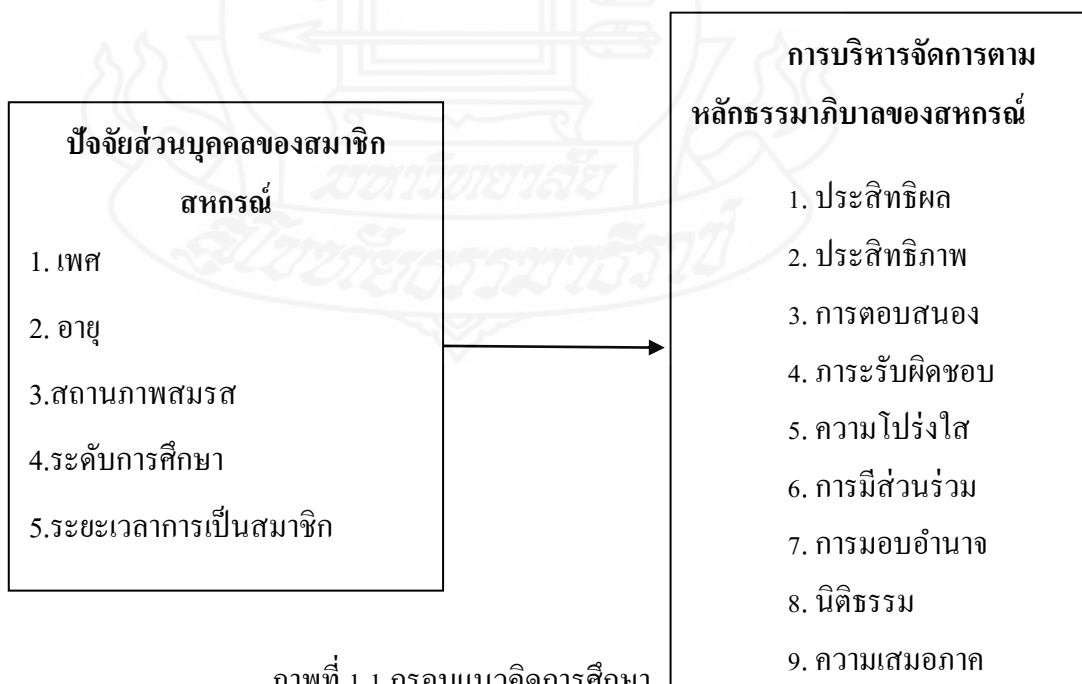
บาลและเพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร
ราชสาส์น จำกัด ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัด
ฉะเชิงเทรา
- 2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์
การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร
ราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การบริหารจัดการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ขอบเขตด้านเนื้อหา หลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ตามเกณฑ์สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย หลักธรรมาภิบาล 9 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม และ หลักความเสมอภาค

4.2 ขอบเขตของพื้นที่

ศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด อำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษานี้ศึกษาตัวแปรเฉพาะ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และตัวแปรด้านหลักธรรมาภิบาล 9 หลัก ตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ ตั้งแต่เดือน มีนาคม 2561–31 พฤษภาคม 2562

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

5.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด

5.3 ประธานกรรมการสหกรณ์ หมายถึง ประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

5.4 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

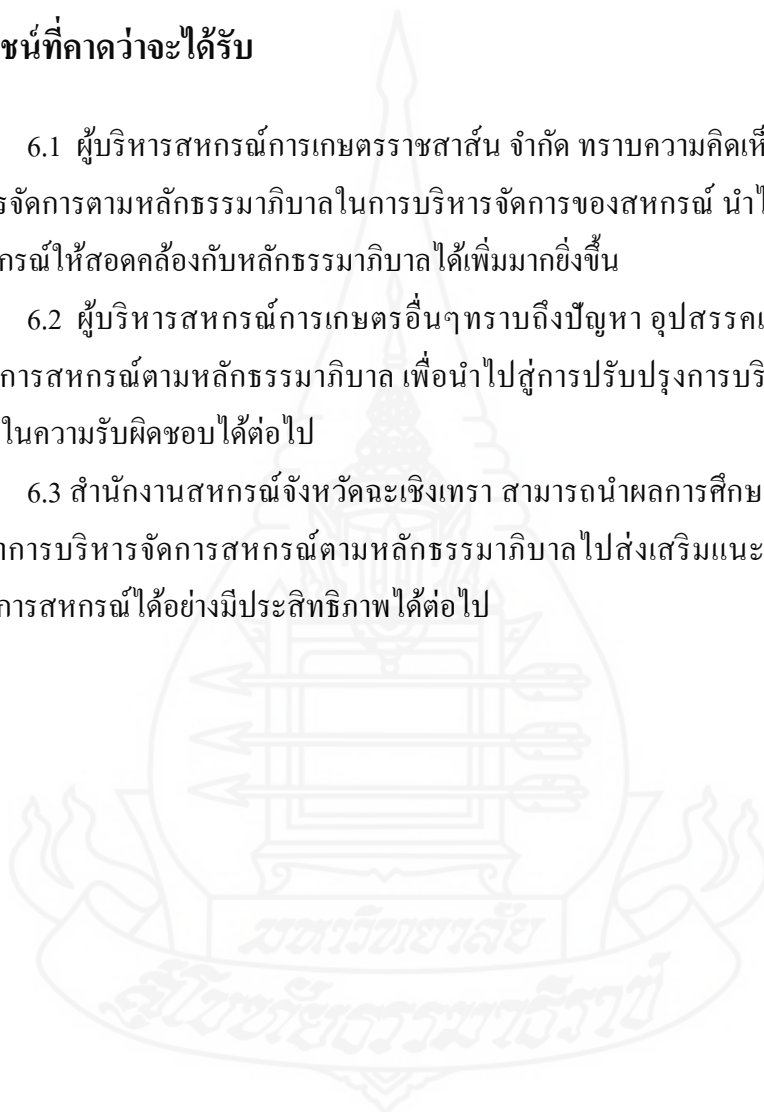
5.5 **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง หลักธรรมาภิบาลตามเกณฑ์สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย 9 หลัก ได้แก่ ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม และ หลักความเสมอภาค

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด ทราบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของสหกรณ์ นำไปพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

6.2 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรอื่นๆทราบถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรในความรับผิดชอบได้ต่อไป

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลไปส่งเสริมแนะนำสหกรณ์อื่นๆให้บริหารจัดการสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนากรอบความคิดของการศึกษาและเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายผล โดยสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
2. ธรรมาภิบาลในสหกรณ์
3. บริบทสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ผู้ศึกษาได้ศึกษาและทบทวน แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ศิลปะพร ศรีจันทเพชร (2553, น. 6) ได้ให้คำนิยามว่าธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance : CG) เกี่ยวข้องกับทุกระดับตั้งแต่ตัวบุคคล สังกม กิจการ จนถึงระดับประเทศชาติ ในระดับของกิจการ อาจเรียกว่า “บรรษัทภิบาล” ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แปล CG อย่างเป็นทางการว่า “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” ระดับภาครัฐอาจใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” หรือ “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ไม่ว่าจะนำ CG ไปใช้ที่ใดหรือในระดับใด แนวทางและหลักการ พื้นฐานของธรรมาภิบาลดูเหมือนจะคล้ายคลึงกัน คือ การตั้งอยู่ในความถูกต้องและเป็นธรรม สังคมชุมชนก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

สุเมธ แสงนันทนวล (2552, น. 26-28) ธรรมาภิบาลมาจากคำว่า ธรรมะ รวมกับอภิบาลแปลว่า การดูแลปกครองโดยใช้ธรรมะเป็นเครื่องช่วยในด้านการบริหารจัดการ ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Development Programme : UNDP) ได้ทบทวนและให้คำนิยามใหม่โดยรวมความถึงการใช้อำนาจ

ทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติ รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์

คำว่า ธรรมาภิบาล เกิดจากคำว่า “ธรรม” บวกกับ “อภิบาล” (การรักษาอย่างธรรม) มาจากคำภาษาอังกฤษว่า good governance โดยคำว่า governance (การอภิบาล) คือ วิธีการใช้อำนาจเพื่อการบริหารทรัพยากรขององค์กร good governance (ธรรม + อภิบาล = ธรรมาภิบาล) จึงเป็นวิธีการที่ดีในการอำนาจ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร (โดย ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้ทำการให้คำจำกัดความสั้นๆ ไว้ในการบรรยายนักศึกษาที่สถาบันพระปกเกล้า) อย่างไรก็ตาม คำว่า good governance นี้คณะกรรมการบัญญัติศัพท์รัฐศาสตร์ของราชบัณฑิตยสถาน ได้บัญญัติว่า “วิธีการปกครองที่ดี” แต่นักวิชาการบางท่านใช้คำว่า “ธรรมรัฐแห่งชาติ” ซึ่งไม่ตรงกับความหมายในภาษาอังกฤษ เพราะ “ธรรมรัฐ” แปลว่า “รัฐที่มีธรรม” แต่มีการให้ความหมายโดยทางกรมการข้าราชการพลเรือนว่า “สุประศาสนการ” ซึ่งต่อมาศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้นำเสนอคำว่า “ธรรมาภิบาล” และทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ใช้คำว่า “การบริการกิจการและสังคมที่ดี” ขณะที่ทางคณะกรรมการพัฒนาระบบงานใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ดังปรากฏในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ. 2546 (<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php/>, 2556)

1.2 ความเป็นมาของธรรมาภิบาล ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (<https://www.ocsc.go.th/node384/>; พ.ศ. 2551) มาตรา 34 กำหนดให้ การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี มาตรา 78 กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนด ไว้โดยมุ่งประสงค์ให้ข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ และเป็นไปตามนโยบาย ของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ปี พ.ศ.2557 ด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ : ข้อ 10.5 ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดเยื้อ ใช้เวลานาน ชำช้อนและเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ให้หน่วยงานภาครัฐ นำแนวทางและมาตรการ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแปลงไปสู่การปฏิบัติ ต่อมาเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีมติกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน จัดทำแผนปฏิบัติการว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2555 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. 2552 – 2555 และเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ทุกส่วนราชการ โดยให้เป็นส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการและให้รองหัวหน้าส่วน ราชการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอีก ตำแหน่งหนึ่ง สำหรับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. 2552 – 2555 มีดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยม ให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งส่งเสริม เสริมสร้าง จิตสำนึกและค่านิยมให้แก่หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีทัศนคติ วิสัยทัศน์ ในการร่วมกันแก้ไขและรับผิดชอบต่อปัญหาการทุจริตและ ประพฤติมิชอบภาครัฐ รวมทั้งการณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีวินัย เคารพ กฎหมาย กฎ และระเบียบ ที่จะเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาตลอดจนเป็นการวาง รากฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วน ให้ปฏิบัติงาน และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติและจัดให้ มีหลักสูตรการเรียนรู้ หรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ทุกภาคส่วน

2) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับได้เรียนรู้และปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งมีการฝึกอบรมเพื่อให้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

การควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงาน การประพฤติปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

3) กำหนดให้มีหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ ได้แก่ จัดให้มีหลักสูตรทางการศึกษาหรือการฝึกอบรม ด้านการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยกำหนดให้หลักสูตรด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ เป็นหลักสูตรบังคับที่ใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ และส่งเสริมแหล่ง เรียนรู้ทางวิชาการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

4) ส่งเสริมค่านิยมการยกย่องและเชิดชูความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และการต่อต้าน การ ทุจริต โดยให้ยึดถือเป็นค่านิยมกระแสหลักของชาติ ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจให้ เจ้าหน้าที่ของ รัฐปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มี การรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้สังคมมีค่านิยม ยกย่อง เชิดชู และเห็นคุณค่าของการ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลัก คุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงส่งเสริม เชิดชู หน่วยงานหรือบุคคลที่มี ผลงานดีเด่นด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกภาค ส่วนร่วมกันสร้างค่านิยมในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

สำนักงาน คณะ กรรมการ พัฒนาการ เศรษฐกิจ และ สังคม แห่งชาติ (<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php/>, 2556) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบบริหาร จัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดย ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ดีใน ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคราชการ การ สร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างเต็ม ศักยภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อให้เกิดการ ประสานร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ ต่อมาได้ขยายกรอบการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภาค ส่วนของสังคม ได้แก่ การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐกิจเอกชน การส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานของกลไกตรวจสอบทั้งที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐ ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และกลไกตรวจสอบสาธารณะในภาคประชาชน รวมทั้ง การปลูกจิตสำนึกของ ประชาชนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความพอดี เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบบริหาร จัดการที่ดีในสังคมไทย

1.3 ความสำคัญของธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยัง หมายถึงการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการ บริหารงาน

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้ว ยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

(<https://sites.google.com/site/aujutaratsisungnone/neuxha/bth-thi-5-hlak-thr-rmaphi-bal-ni-xngkhkr,2562>)

ประโยชน์ของธรรมาภิบาล ประโยชน์ของธรรมาภิบาล แยกออกตามลักษณะองค์กรได้ 2 ประเภท คือ

1) **ประโยชน์ของธรรมาภิบาลต่อภาครัฐ** หลักธรรมาภิบาลจึงถือเป็นหลักพื้นฐานในการปกครองผู้ได้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการเพราะจะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน และยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจที่ดี พร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต หลักธรรมาภิบาลมีประโยชน์ต่อภาครัฐ

2) **ประโยชน์ของธรรมาภิบาลต่อภาคธุรกิจ** หลักธรรมาภิบาลจึงถือเป็นหลักพื้นฐานในการปกครองผู้ได้บังคับบัญชาที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการ เพราะจะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน และยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต โดยสิ่งที่ส่งผลต่อกิจการธุรกิจ SMEs ไทยจากการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในกิจการ

1.4 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, น. 10-53) ได้พัฒนาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่า ควรจะประกอบด้วย 10 องค์ประกอบคือ

1) **ประสิทธิผล (Effectiveness)** หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการ ตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานใน

ระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการจะต้องมี ทิศทาง ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็น มาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับ ดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการ ที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3) การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความ คาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และ มีความแตกต่าง

4) ภาระรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนอง ต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงให้เห็นความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหา สาธารณะ

5) ความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่าง ตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย ได้โดยเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และ สามารถตรวจสอบได้

6) การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทาความเข้าใจ ร่วมแสดง ทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมใน กระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7) การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการ ตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (เช่น การ บริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ไปดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบ อำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8) **นิติธรรม (Rule of Law)** หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) **ความเสมอภาค (Equity)** หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน เพศเชื้อชาติ ภาษา อายุถิ่นกำเนิด ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ รวมทั้งสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

10) **การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)** หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไป โดยกลุ่มคนที่มีความสำคัญภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ ในประเด็นสำคัญ รวมทั้งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อขอข้อคิดเห็นจากคณะบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

2. ธรรมเนียมปฏิบัติในสหกรณ์

2.1 ความหมายของธรรมเนียมปฏิบัติในสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2561, น.4) ได้ให้ความหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติ หรือ Good governance หรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมือง สังคม องค์กร สถาบัน หรือธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบและรับรองที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ความชอบธรรม ยุติธรรม (Fairness) ความมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ (Quality and efficiency) และการมีมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรมเป็นการทั่วไป (General ethical and moral standard) เป็นหลักที่มีคุณค่าและสำคัญมาก จึงควรที่จะนำมาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อนำพาให้สังคมไทย ธุรกิจไทย โดยรวมมีความเข้มแข็งมั่นคงและเจริญก้าวหน้า สำหรับธุรกิจนั้น หลักธรรมเนียมปฏิบัติ คือ หัวใจในการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อทุกฝ่ายให้ได้รับผลประโยชน์ที่ยุติธรรม ตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่ ลูกค้า รวมถึงสังคมและประเทศชาติ

2.2 ความสำคัญของธรรมเนียมปฏิบัติในสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2552, น. 18 – 19) กล่าวว่า ประโยชน์หรือผลจากการยึดถือ ธรรมเนียมปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

- 1) เพิ่มความน่าเชื่อถือของกิจการสหกรณ์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ สมาชิก ประชาชนทั่วไป คู่ค้า และสถาบันการเงิน
 - 2) สามารถระดมทุนและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย เพราะผู้ให้การสนับสนุนมั่นใจว่าเงินที่ ให้กู้ยืมจะไม่สูญหาย
 - 3) มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ดีมีความสามารถ รักองค์กร และสามารถดึงดูดบุคคลภายนอกที่ มีความรู้ความสามารถให้ความสนใจเข้าร่วมงานกับองค์กรตลอดไป
 - 4) เพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ นำไปสู่การขยายธุรกิจของ สหกรณ์ในอนาคต
 - 5) เพิ่มโอกาสในการสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนเพราะสหกรณ์มีระบบการบริหาร จัดการธุรกิจที่ซื่อสัตย์ โปร่งใส มีประสิทธิภาพส่งผลให้สหกรณ์ได้รับความน่าเชื่อถือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ อยากให้การสนับสนุน ให้การตอบสนองที่ดีเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และนำกิจการไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน
 - 6) การยอมรับของสังคมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่เอาใจใส่ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - 7) เพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่สหกรณ์ ช่วยป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งจากภายในและ ภายนอก และลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายในการดำเนินธุรกิจให้น้อยลง
- สรุปได้ว่า ประโยชน์ของธรรมาภิบาล หมายถึง สหกรณ์มีความน่าเชื่อถือจากผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย เข้าถึงแหล่งทุนได้ง่าย เพิ่มโอกาสสร้างความยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันที่ดีแก่สหกรณ์ คณะกรรมการต้องทำความเข้าใจแนวคิด และสาระสำคัญของธรรมาภิบาลเป็น อย่างไร ทบทวนธรรมาภิบาลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใสเพียงใด กำหนดรูปแบบและกระบวนการดำเนินตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว ออกเป็น ข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติต่อไป

2.3 หลักธรรมาภิบาลในสหกรณ์

พื้นฐานสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในสหกรณ์เดิมมี 6 ประการ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2554, น.27-28) คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

- 1) หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตาม กฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

2) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้สมาชิกมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส หมายถึง มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน สามารถ ตรวจสอบ ความถูกต้องได้ มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา

4) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมทางการ บริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผล กระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิก โดยการส่งเสริมสมาชิก ให้ข้อมูล แสดงความ คิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจาก สมาชิก และการพัฒนาขีดความสามารถของสมาชิกในการมีส่วนร่วม

5) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกใน ความรับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสมาชิก การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการ กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะ ยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตนเอง

6) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้สมาชิกมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2561, น. 21) ได้กำหนดพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สหกรณ์ใช้ในการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานของสหกรณ์ และประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับ ดูแลองค์การภาครัฐ โดยการศึกษาและปรับปรุงหลักเกณฑ์การส่งเสริมธรรมาภิบาลในสหกรณ์ให้มีความเข้มข้นขึ้น โดย นำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับ ดูแลองค์การภาครัฐตามหลัก ธรรมาภิบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มาใช้เป็น แนวทาง และปรับความเป็นสหกรณ์เข้าไปในแต่ละหลัก มี 9 หลัก ได้แก่ 1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การที่สหกรณ์ได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการ สหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ สหกรณ์ตั้งไว้ โดยการใช้ปฏิบัติสหกรณ์จะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ที่ชัดเจน

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การที่สหกรณ์สามารถดำเนินการต่าง ๆ ตามหลักการสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ และมีเครื่องมือการบริหารจัดการที่ เหมาะสม โดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดี

โดยประหยัดทั้งด้านเวลา ทรัพยากร และกำลังคน

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การที่สหกรณ์มีการบริหารจัดการและดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ สามารถตอบสนองต่อความขัดแย้งหรือความต้องการของความต้องการของสมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและความแตกต่างกัน

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การที่ทุกฝ่ายในสหกรณ์ตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และผลจากการกระทำของตน ตลอดจนเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้มีส่วนร่วมในสหกรณ์ รวมถึงไม่เพิกเฉยต่อปัญหาสาธารณะ และการช่วยเหลือ เอื้ออาทรต่อสังคม

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ที่โปร่งใส กำหนดขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตรวจสอบได้ตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรทำให้เกิดความโปร่งใสกับสังคมภายนอก

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง สหกรณ์เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ได้แก่ สมาชิก กรรมการ และฝ่ายจัดการ มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจทั้งในด้านการบริหารการจัดการและการพัฒนาสหกรณ์ เพื่อสร้างสรรค์และจรรโลงความผาสุกของส่วนรวม รวมถึงร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย 7) หลักการมอบอำนาจ (Empowerment) หมายถึง สหกรณ์มีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่สมาชิก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงกระบวนการ การดำเนินงานที่ดีของสหกรณ์

8) หลักนิติธรรม (The rule of law) หมายถึง สหกรณ์ได้กำหนด กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับต่าง ๆ เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรมของทุกฝ่ายในสหกรณ์ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วยความเที่ยงธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม

9) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การที่สหกรณ์ดำเนินการโดยการยึดมั่นความถูกต้อง ไม่มีการแบ่งแยก อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความเสมอภาค แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยตรงแก่ทุกฝ่ายที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ยึดถือในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และได้รับการปฏิบัติได้เท่าเทียมกัน

จากข้อมูลทีกล่าวนำสรุปได้ว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่ใช้มีความหลากหลาย ขึ้นกับยุคสมัยและจุดเน้นของการนำไปใช้ในการบริหารงานของแต่ละองค์กร ผู้ศึกษาจึงสรุป องค์ประกอบของธรรมาภิบาล ตามความหมายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้ให้องค์ประกอบไว้ จำนวน 9 หลัก ได้แก่ 1) หลักประสิทธิผล 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการมอบอำนาจ 8) หลักนิติธรรม และ 9) หลักความเสมอภาค

2.4 สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

2.4.1 ความเป็นมาของสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันทุนเป็นปัจจัยสำคัญของการเจริญเติบโตของธุรกิจ แต่ถ้าธุรกิจนั้นจะอาศัยทุนของตนเองเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถเจริญเติบโตแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้ ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกด้วย ได้แก่ สถาบันการเงินและตลาดทุน แต่การจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกได้ ธุรกิจนั้นจะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ลงทุน หรือสถาบันการเงินที่ให้กู้ยืม ว่าหุ้นที่ลงทุนหรือเงินที่ให้กู้ยืมจะไม่สูญหายและได้ผลตอบแทนคุ้มค่าสหกรณ์ซึ่งเป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ต้องได้รับความน่าเชื่อถือจากสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าขาด “ความน่าเชื่อถือ” การดำเนินธุรกิจอาจจะประสบปัญหาและล้มลงในที่สุด ความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้ สหกรณ์ต้องมี “ธรรมาภิบาล” ในการบริหารกิจการของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วม และมีการใช้กระบวนการบริหารจัดการ เพื่อการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล คู่ค้า และโดยประหยัด เป็นผลให้เกิดประโยชน์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม สหกรณ์สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมั่นคง ส่งผลให้สหกรณ์เป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศรัทธาจากสมาชิกสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์ทุกสหกรณ์ทุกประเภทมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินธรรมาภิบาลในสหกรณ์ 6 หลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ในแต่ละหลักจะมีเกณฑ์ชี้วัดและประเมินผลธรรมาภิบาล โดยมุ่งเน้นเครื่องมือชี้วัดเป็นรูปธรรม สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ และมีข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้อย่างชัดเจนดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2559 เพื่อให้สหกรณ์ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของธรรมาภิบาลด้วยการนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์และมีการปฏิบัติในทุกระดับทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ และสมาชิกต่อมาในปีงบประมาณ 2560 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมสหกรณ์ให้เป็นสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดเกณฑ์สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล ได้ศึกษาหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของหน่วยงานต่างๆ อาทิเช่น

SCG การประปานครหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) จากการศึกษาหลักเกณฑ์ ได้ข้อสรุปโดยนำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของสำนักงาน ก.พ.ร. และความเป็นสหกรณ์ มาปรับใช้เข้าไปในแต่ละหลักเพื่อให้เหมาะสม และให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสหกรณ์ ความถูกต้อง ขอบธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้กำหนด “หลักสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล” ขึ้นมาใหม่ เป็น 9 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค เริ่มใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีทุนดำเนินการ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป

2.4.2 หลักธรรมาภิบาล สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล หมายถึง สหกรณ์ที่ดำเนินงานอย่างมีระบบ มีการควบคุมภายในที่ดี ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติถือใช้อย่างเคร่งครัด การดำเนินกิจการในรูปแบบสหกรณ์ และยึดหลักการ อุดมการณ์และวิธีการของสหกรณ์อย่างแท้จริง วัตถุประสงค์ของสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

- 1) เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเป็นไปตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง
- 2) เพื่อส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ให้มีการบริหารจัดการด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติถือใช้อย่างเคร่งครัด และดำเนินงานโดยยึดหลักความเป็นสหกรณ์
- 3) เพื่อให้สหกรณ์ตระหนักถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของธรรมาภิบาล และมีการปฏิบัติในทุกกระดับ ทั้งสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

2.4.3 การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2561)

ได้เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมสหกรณ์ให้มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล จึงได้มีการศึกษาและปรับปรุงหลักเกณฑ์การส่งเสริมธรรมาภิบาลในสหกรณ์ให้มีความเข้มข้นขึ้น โดยนำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของสำนักงาน ก.พ.ร. มาใช้เป็นแนวทาง และปรับความเป็นสหกรณ์เข้าไปในแต่ละหลักเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสหกรณ์ กรมจึงได้กำหนดเป็น “หลักเกณฑ์การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล จำนวน 9 หลัก ดังนี้

1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การที่สหกรณ์ได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่สหกรณ์ตั้งไว้ โดยการปฏิบัติสหกรณ์จะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ที่ชัดเจน

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การที่สหกรณ์สามารถดำเนินการต่าง ๆ ตามหลักการสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ และมีเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดี โดยประหยัดทั้งด้านเวลาทรัพยากร และกำลังคน

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การที่สหกรณ์มีการบริหารจัดการและดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ สามารถตอบสนองต่อความขัดแย้งหรือความต้องการของความต้องการของสมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและความแตกต่างกัน

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การที่ทุกฝ่ายในสหกรณ์ตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และผลจากการกระทำของตน ตลอดจนเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้มีส่วนร่วมในสหกรณ์ รวมถึงไม่เพิกเฉยต่อปัญหาสาธารณะ และการช่วยเหลือ เอื้ออาทรต่อสังคม

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ที่โปร่งใส กำหนดขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตรวจสอบได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรทำให้เกิดความโปร่งใสกับสังคมภายนอก

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง สหกรณ์เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้แก่ สมาชิกกรรมการ และฝ่ายจัดการ มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทาความเข้าใจ ร่วมแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจทั้งในด้านการบริหารการจัดการและการพัฒนาสหกรณ์ เพื่อสร้างสรรค์และจรรโลงความผาสุกของส่วนรวม รวมถึงร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย

7) หลักการมอบอำนาจ (Empowerment) หมายถึง สหกรณ์มีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายต่างๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างพลังใจในการให้บริการแก่สมาชิก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงกระบวนการ การดำเนินงานที่ดีของสหกรณ์

8) หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง สหกรณ์ได้กำหนด กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับต่าง ๆ เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรมของทุกฝ่ายในสหกรณ์ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วยความเที่ยงธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม

9) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การที่สหกรณ์ดำเนินการโดยการยึดมั่นความถูกต้อง ไม่มีการแบ่งแยก อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความเสมอภาคแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมกัน โดยธรรมาภิบาลให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ยึดถือในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และได้รับการปฏิบัติได้เท่าเทียมกัน

2.4.2 การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2561, น.23) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดทำเกณฑ์ประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล โดยนำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมิน เพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) มาใช้เป็นแนวทางการประเมิน แล้วปรับความเป็นสหกรณ์เข้าไปในแต่ละหลัก เพื่อให้เหมาะสม การประเมินประกอบด้วย 9 หลัก โดยแต่ละหลักมีเกณฑ์พิจารณาประเด็นย่อยๆ ลงไปอีก ระดับการพิจารณา 1 -5 คะแนน และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสหกรณ์

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสหกรณ์

1) **ทุจริต** หมายถึง การที่มีผู้เจตนากระทำการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ และหรือสมาชิก และหรือบุคคลภายนอก เช่น

- ทุจริตเกี่ยวกับเงินกู้
- ทุจริตเกี่ยวกับเงินสด
- ทุจริตเกี่ยวกับเงินฝากของสหกรณ์
- ทุจริตเกี่ยวกับเงินรับฝากสมาชิก
- นำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวแล้วบันทึกบัญชีเป็นเงินทศรอง
- นำทรัพย์สินของสหกรณ์ไปขายโดยมิชอบ
- เบิกค่าใช้จ่ายเป็นเท็จ
- ประเด็นอื่นๆ

2) **ข้อบกพร่องทางการบัญชี** หมายถึง จงใจฝ่าฝืนระเบียบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการบัญชี

3) การกระทำนอกกรอบวัตถุประสงค์ หมายถึง สหกรณ์มีการกระทำที่ไม่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ และอำนาจกระทำการตามข้อบังคับของสหกรณ์ เช่น

- การลงทุนไม่เป็นไปตามกฎหมาย
- จัดทำโครงการ/สวัสดิการ โดยมีขอบ
- ดำเนินธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับประเภทและวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- มุ่งดำเนินธุรกิจกับบุคคลภายนอกเป็นหลัก
- รับเงินฝากจากบุคคลภายนอก
- ลงทุนด้านที่พหุอาชีพ โดยมีได้มีระบุไว้ในวัตถุประสงค์
- ประเด็นการดำเนินการอื่นๆ

4) พฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หมายถึง พฤติกรรมหรือกระทำการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์เป็นมูลค่าสูงหรือกระทบเป็นวงกว้าง หรือเป็นพฤติกรรมที่ทำซ้ำ ๆ ของสหกรณ์ กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ หรือผู้ที่แอบอ้างแล้วทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสหกรณ์มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น - การกำหนดหลักเกณฑ์ กติกาที่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลบางกลุ่ม

- การดำเนินการที่มีเจตนาหลบเลี่ยงภาษี/กฎหมาย
- การนำเงินไปฝากสหกรณ์อื่นที่มีความเสี่ยงสูง
- การยืมเงินทศรองที่ไม่เหมาะสม/ไม่เป็นไปตามระเบียบ
- การร่วมโครงการกับภาคเอกชนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
- บุคลากรสหกรณ์มุ่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- หลีกเลียง ละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ฯลฯ
- พฤติกรรมอื่น ๆ

ระดับคะแนนการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล คะแนนในแต่ละหลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 คะแนนรวมกันทุกหลัก ร้อยละ 85 ขึ้นไป

เมื่อได้ค่าร้อยละของคะแนนรวมทุกหลักแล้ว นำมาเปรียบเทียบผลการประเมินว่าอยู่ในระดับใด จากตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1.1 ระดับคะแนนสรุปผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

ช่วงคะแนน	ระดับผลการประเมิน
ต่ำกว่าร้อยละ 60	ต้องปรับปรุง
ร้อยละ 60 – 69	พอใช้
ร้อยละ 70 – 79	ดี
ร้อยละ 80 – 84	ดีมาก
ร้อยละ 85 ขึ้นไป	สหกรณ์สีขาว

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้นการใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตาม และตรวจสอบ โดยมีสมาชิก หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์กร เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรเป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์กร และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดีไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่สิ้นเปลืองการติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้นจะเกี่ยวข้องกับสมาชิกโดยตรง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กร

4. บริบทสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด

3.1 ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด

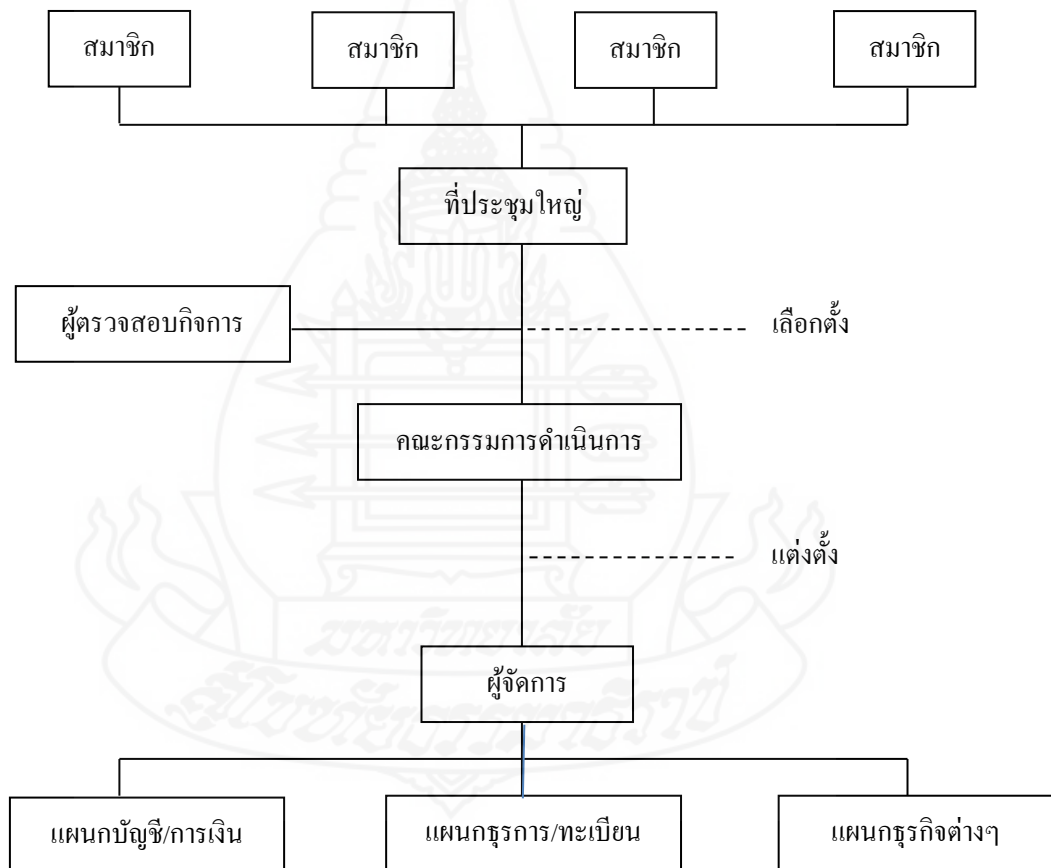
สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2522 มีสมาชิกแรกตั้ง 259 คน ทุนดำเนินงาน 59,680 บาท ได้อาศัยที่ว่าการอำเภอราชสาส์นเป็นสำนักงานตลอดมา จวบจนเมื่อเดือนเมษายน 2536 สหกรณ์ได้จัดซื้อที่ดิน 1 แปลง เนื้อที่ 3 ไร่ เพื่อสร้างตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2537 นางจิตติ พงศ์ นางเรณู พินิจคำ มีศรัทธาเห็นว่าการดำเนินงานตามหลักและวิธีการสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหกรณ์การเกษตร มีความสำคัญสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงได้สร้างสำนักงานเป็นอาคารตึกชั้นเดียวกว้าง 6 เมตร ยาว 20 เมตร บนที่ดินของสหกรณ์ พร้อมด้วยอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานมอบให้รวมทั้งสิ้น 700,000 บาท และยังได้มอบเงินสดจำนวน

100,000 บาท เป็นทุนเริ่มต้นของ “กองทุนพินิจค้าประชาสรรค์” เพื่อนำดอกผลไปใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสำนักงานสหกรณ์ และเพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมวัสดุสำนักงานอีกด้วย

ในปีงบประมาณ 2537 สหกรณ์ได้รับงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเงิน 2,095,900 บาท เพื่อก่อสร้างตลาดกลางข้าวเปลือกประจำตำบลของสหกรณ์ ประกอบด้วยฉางอนเนกประสงค์ บรรจุ 500 ตัน, ลานตากข้าว, เครื่องชั่งขนาด 40 ตัน, บ้านพักพนักงาน, และเพิงตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 1 หลัง

3.2 โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2561

การบริหารงานภายในของสหกรณ์ซึ่งมีบุคคลฝ่ายต่างๆ เกี่ยวข้องและรับผิดชอบ ขอบงานตามรูปแบบที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปรวม 4 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1. สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็น สมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าเป็น สมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว (มาตรา 39)

2. คณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ ประธานกรรมการสหกรณ์ และกรรมการ ซึ่งเลือกมาจากที่ ประชุมใหญ่ มีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติงานของสหกรณ์

3. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง ฝ่ายจัดการซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบการจัดการธุรกิจของ สหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดโดยมีผู้จัดการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน ผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตาม ปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554, น. 58 – 60)

4. การบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร คือ บริหารงานโดยสมาชิก สมาชิกทุกๆ คน จะเลือก ตัวแทนซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่ กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การ ควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ

3.3 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์ให้บริการสมาชิก และประชาชน เพื่อยกระดับรายได้ โดยดำเนินธุรกิจครบวงจร คือ การให้สินเชื่อ จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่าย บริการรับฝากเงินจากสมาชิก การรวบรวม ผลผลิต และการให้บริการด้านสวัสดิการสังคม เป็นต้น

ปัจจุบันมีสมาชิก 465 คน สังกัด 15 กลุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 3 ตำบล มีทุนดำเนินงาน (31 มีนาคม 2561) 7,520,465.49 บาท มีกรรมการดำเนินการรวม 11 คน เจ้าหน้าที่และ ลูกจ้าง 5 คน

3.4 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบทุนดำเนินงาน รายได้ รายจ่าย และผลกำไร (ขาดทุน) ประจำปี 2561

ที่	รายการ	ปี 2561	ปี 2560	เพิ่ม/(ลด)
1	ทุนเรือนหุ้น	5,010,520.00	5,011,050.00	-530.00
2	ทุนสำรอง	746,421.36	612,484.97	+133,936.39
3	ทุนสะสมตามข้อบังคับและอื่นๆ	922,713.20	897,280.25	+25,432.95
4	เงินรับฝาก	3,431,863.66	4,804,592.17	-1,372,728.51
5	เงินกู้ ธ.ก.ส.			
	- หนี้สินยกมา	1,900,000.00	5,060,000.00	-3,100,000.00
	- กู้ระหว่างปี	9,810,000.00	4,045,000.00	+5,765,000.00
	- ชำระระหว่างปี	7,710,000.00	7,145,000.00	+565,000.00
	- คงเหลือสิ้นปี	4,000,000.00	1,900,000.00	+2,100,000.00
6	รวมทุนดำเนินงาน	15,856,624.50	15,499,652.17	+356,972.33
7	รายได้	14,789,927.63	1,804,043.28	+12,985,884.35
8	รายจ่าย	14,226,431.23	1,489,024.89	+12,737,406.34
9	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	563,496.40	315,018.39	+248,478.01

3.5 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด
จังหวัดฉะเชิงเทรา

สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแผนงานระยะยาวที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และผลักดันให้มีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐสู่เกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งเป็นสหกรณ์หลักในการสนับสนุนช่วยเหลือสหกรณ์เครือข่ายที่มีขนาดเล็กหรือยังไม่เข้มแข็งให้สามารถดำเนินธุรกิจให้บริการสมาชิกต่อไปได้

การพัฒนาความเข้มแข็งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดังนี้

1. การพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ ได้แก่

1.1 ด้านความสามารถในการให้บริการสมาชิก

1.2 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ

1.3 ด้านประสิทธิภาพในการจัดองค์กร (การควบคุมภายใน)

1.4 ด้านประสิทธิภาพการบริหารงาน (ข้อบกพร่อง)

1.5 การพัฒนาประสิทธิภาพให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

2. การพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

3. การส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ ตามหลัก “สหกรณ์สี่ดาวด้วยธรรมาภิบาล 9 หลัก”

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิทัศน์ เจียมศรีพงษ์ (2553:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ธรรมาภิบาลกับการบริหารงานสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ชาวนาวชิรขารมี จำกัด ผลการศึกษาพบว่าสหกรณ์มีการดำเนินงานที่มีลักษณะของหลักธรรมาภิบาล หลักธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบหลายด้าน สหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรทางธุรกิจที่ไม่แสวงหากำไร การพิจารณามุ่งไปที่หลักความโปร่งใส และหลักความสามารถในการตรวจสอบได้ และที่โดดเด่นเป็นพิเศษคือการบริหารงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จากงานวิจัยพบว่าสหกรณ์มีลักษณะโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งในด้านระบบบัญชีการเงินและการดำเนินโครงการต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับของสมาชิก

ชากิณะ บือราเฮง (2556:บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์บริการ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์บริการ และสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดยะลา และ 2) เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์ในจังหวัดยะลา จำแนกตามประเภทและขนาดของสหกรณ์ โดยใช้สหกรณ์ในจังหวัดยะลาจำนวน 52 แห่ง เป็นประชากรในการศึกษา ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์บริการ และสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม 2) การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานจำแนกตามประเภทสหกรณ์ พบว่าโดยรวมการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้ในระดับมาก สูงกว่าสหกรณ์บริการและสหกรณ์การเกษตรซึ่งปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้ในระดับปานกลางทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรขนาดกลางในด้านหลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่า ที่ปฏิบัติไม่ได้ตามเกณฑ์

และการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ในด้านนิติธรรมที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ในระดับมาก ส่วนสหกรณ์บริการทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้ โดยรวมและทุกด้านในระดับปานกลาง ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งขนาดใหญ่และใหญ่มาก การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ปฏิบัติในด้านหลักคุณธรรมและความโปร่งใสได้ในระดับปานกลาง

นวพร อยู่สบาย (2556:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัดการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด (2) เปรียบเทียบระดับของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัดการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จำนวน 500 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 548 คน ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ คำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ จำนวน 125 คน สุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก ฝ่ายจัดการและคณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 20 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การยึดหลักคุณธรรม/จริยธรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน 2) เมื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า รายได้ และตำแหน่ง/สถานภาพในสหกรณ์ ของบุคลากรที่แตกต่างกัน มีระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน 3) ในส่วนของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด พบว่า สหกรณ์ควรปรับปรุงด้านการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึงด้วยการสื่อสารแบบสองทาง กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบสามารถตอบสนองสมาชิกได้เป็นอย่างดี

พิมพ์วิไลชัย พันธุวงษ์ (2560:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลางานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานกิจการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แนวทางการสนทนากลุ่ม และแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นวิธีดำเนินการวิจัยในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบไปด้วย ประธานสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 16 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบไปด้วย สมาชิกเกษตรกรในชุมชน เจ้าหน้าที่สำนักงาน และกรรมการสหกรณ์จังหวัดสงขลา จำนวน 11 คน ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดยะลา ได้ดำเนินกิจการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการซึ่งมีทั้งหมด 6 หลัก ประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใสหลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีรายละเอียดของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสหกรณ์ที่แตกต่างกันออกไป อันเกิดจากหลักการของผู้นำสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์และสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ ดังนั้น วิธีการแก้ไขปัญหาและความเข้มงวดของหลักธรรมาภิบาลจึงต่างกัน ซึ่งทั้งสิ้นล้วนจักนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

กาญจนา อ่อนสุวรรณ (2557:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์เกี่ยวกับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐมของผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐมของผู้บริหารสหกรณ์กับผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสหกรณ์ สหกรณ์ละ 2 คน ได้แก่ ประธานกรรมการ/คณะกรรมการ 1 คน ฝ่ายจัดการสหกรณ์ 1 คน และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ สหกรณ์ละ 2 คน ได้แก่ ผู้ตรวจสอบกิจการ 1 คนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ 1 คน จากสหกรณ์ที่มีสถานะดำเนินงาน 69 สหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม ปี 2557 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 276 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย ร้อยละ 61.59 อายุระหว่าง 41 - 50 ปีร้อยละ 36.96 สถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.84 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 52.17และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.52 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 35.25สถานภาพสมรส

เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.68 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 71.22 2) ความคิดเห็น
 ทั้งของผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ที่มีต่อระดับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
 ของสหกรณ์จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า
 หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบ และ 3) ผู้บริหารสหกรณ์ กับ
 ผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ใน
 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณา
 รายด้านพบว่าด้านหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามีความคิดเห็นไม่
 แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักนิติธรรม ด้านความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็น
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพิน ศรีสะอาด (2558:บทคัดย่อ) ได้ค้นคว้าอิสระเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไป
 ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา
 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน 2) ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไป
 ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไป
 ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ จำแนกตามขนาดของสหกรณ์ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่
 มีต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ผลการศึกษา พบว่า 1)
 สหกรณ์ที่ศึกษาเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ มากที่สุด รองลงมา เป็นขนาดกลาง ขนาดใหญ่มาก และ
 เป็นขนาดเล็กน้อยที่สุด สหกรณ์มีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน 89,145 คน มีคณะกรรมการดำเนินการ
 ทั้งสิ้น จำนวน 383 คน และมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน 1,911,947,987.36 บาท 2) การนำหลัก
 ธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ใน
 ระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับดีมาก 2 ด้านคือ หลักการมี
 ส่วนร่วม หลักนิติธรรม ตามลำดับมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับดี 3 ด้าน คือ หลักความ
 รับผิดชอบต่อหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส ตามลำดับและมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับ
 พอใช้ 1 ด้าน คือหลักความคุ้มค่า 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไป
 ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน จำแนกตามขนาดของสหกรณ์
 โดยรวมพบว่า การบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มาก สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์
 ในระดับดีมากทุกด้าน สหกรณ์ขนาดใหญ่ สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ในระดับ ดีมาก 2 ด้าน คือ
 หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม สหกรณ์ขนาดกลาง สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ในระดับ ดี
 2 ด้าน คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม สหกรณ์ขนาดเล็ก สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ใน
 ระดับ พอใช้ 4 ด้าน คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ สหกรณ์ขนาดแตกต่างกันมีการนำหลักธรรมาภิบาล ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานแตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ปัญหาและอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน ในภาพรวม พบว่า ฝ่ายบริหารสหกรณ์บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักธรรมาภิบาล ฝ่ายบริหารสหกรณ์บางส่วนยังขาดทักษะการนำหลักธรรมาภิบาล ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน และบุคลากรของสหกรณ์ขาดความพร้อมที่จะดำเนินกิจการหรือดำเนินการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีในสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร ราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 465 คน (ข้อมูลสมาชิก ณ วันที่ 1 มกราคม 2561) และประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ 1 คน แบบเจาะจง

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จำนวน 117 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.08

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ \text{เมื่อ } n &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\ e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ในระดับ 0.08} \\ \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{465}{1 + 465(0.08)^2} \\ &= \frac{465}{3.976} \\ &= 116.95 \\ &= 117 \text{ คน} \end{aligned}$$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็น

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิด หลักทฤษฎี และรายงานการศึกษาต่าง ๆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การตอบสนอง การรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การมอบอำนาจ นิติธรรมและความเสมอภาคในการให้คะแนนของข้อความในแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้ศึกษาใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) โดยการแบ่งเป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

2.2 แบบสัมภาษณ์ โดยเป็นแบบตามเกณฑ์การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริม เพื่อใช้สัมภาษณ์ประธานกรรมการ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิก สร้างเครื่องมือในการศึกษาโดยอาศัยแบบประเมินธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมี องค์ประกอบเช่นเดียวกับแบบประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล แต่รายละเอียดบางประเด็นแตกต่างกันบ้าง เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่คุ้นเคยกับแบบดังกล่าวมากกว่าแบบประเมินของกรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนจำนวนมาก

3.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์เนื่องจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสูงสุดของสหกรณ์เพื่อจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นฝ่ายรัฐในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ทุกประเภท

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) สหกรณ์สมาชิกการเกษตรพนมสารคาม จำกัด จำนวน 30 คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง และมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984: 126) ทั้งฉบับเท่ากับ .96 ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้เป็นแบบสอบถามจริงได้

3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามไปสอบถามสหกรณ์สมาชิกการเกษตรการเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ประจำสหกรณ์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสมาชิกให้ ในวันที่มีการประชุมกลุ่มสมาชิกโดยสุ่มอย่างง่าย ซึ่งจะทำการชี้แจง และให้สมาชิกตอบแบบสอบถาม เสร็จแล้วส่งคืนให้ผู้ศึกษา จนครบตามจำนวน 117 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ผู้ศึกษาได้นำแบบประเมินสหกรณ์สีเขียวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทราไปสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกรรมการสหกรณ์ราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนขั้นตอนในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่การเริ่มต้นสรรหาและคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล และการเตรียมตัวในการเข้าสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล โดยพิจารณาจากความเหมาะสมหรือคุณสมบัติตรง ตามที่กำหนด สามารถให้ข้อมูลหรือรายละเอียดตามที่ต้องการ ได้หรือไม่รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะติดต่อขอสัมภาษณ์เช่น เวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก หรือที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูล เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การเข้าพบผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง โดยก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลหรือความรู้สึกที่แท้จริง จากนั้นผู้วิจัยจะติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลทั้งโทรศัพท์ไปสอบถามและการเข้าพบด้วยตนเอง เพื่อแนะนำตัวและบอกวัตถุประสงค์จากนั้น จึงกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 4 การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ตามวัน เวลาที่นัดหมาย โดยตัวผู้วิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสร้างปฏิสัมพันธ์ทางบวกเพื่อผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่อึดอัดวางใจ และกล้าเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 25-40 นาที

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะดำเนินการทันทีหลังจากสัมภาษณ์เชิงลึกเสร็จสิ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

5.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส (Coding Form)

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บ และคำนวณค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามศึกษาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจการจำแนกรายข้อในแบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักหรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5

สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4

สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3

สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2

สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกรรมการสหกรณ์ ตามแบบประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาและหลักการประกอบการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล รวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงประกอบตาราง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

6.1 ความถี่ และค่าร้อยละเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสหกรณ์สมาชิก การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

6.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

การแปลผลข้อมูล คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2556,น.103)

4.21 - 5.00	หมายถึง สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

6.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกรรมการสหกรณ์ ตามแบบประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาและหลักการประกอบการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงประกอบตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์
3. การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์จากแบบสอบถามกลุ่มอย่างทั้งหมด 177 คน ตอบกลับมาทั้งหมด 177 คน จำแนกตามเพศของสมาชิกสหกรณ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของสมาชิกสหกรณ์

n = 117		
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	93	79.07
หญิง	24	20.93
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 117 คน จำแนกตามเพศ สมาชิกสหกรณ์ส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07 และเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของสมาชิกสหกรณ์

n = 117

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	-	-
21 – 30 ปี	33	28.38
31 – 40 ปี	36	31.16
41 – 50 ปี	22	18.60
51 ปี ขึ้นไป	26	21.86
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ที่ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 117 คน จำแนกตามอายุของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีอายุ 31 - 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.16 รองลงมามีอายุ 21 - 30 ปี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.38 ส่วนน้อยที่สุดมีอายุ 41 - 50 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพการสมรสของสมาชิกสหกรณ์

n = 117

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	2	1.40
สมรส	111	94.88
หย่าร้าง/หม้าย	4	3.72
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ที่ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 117 คน จำแนกตามสถานภาพการสมรสของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีสถานภาพ สมรส จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 94.88 รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.72 ส่วนน้อยที่สุดมีสถานภาพโสด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์

n = 117

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ป.4	25	21.37
ป.6	61	52.14
ปวช.	23	19.66
ปวส.	7	5.98
ปริญญาตรี	1	0.85
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 117 คน ตามระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่ระดับการศึกษา ป.6 มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.14 รองลงมา คือ ป.4 มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.37 ส่วนน้อยที่สุดระดับปริญญาตรี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์

n = 117

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 - 5 ปี	-	-
6 - 10 ปี	12	5.58
11 - 15 ปี	203	94.42
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 117 คน จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ 11- 15 ปี มีจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 94.42 รองลงมา 6-10 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.58 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับฟังความคิดเห็น หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิผล	3.92	.54	มาก	6
2. หลักประสิทธิภาพ	4.01	.54	มาก	4
3. หลักการตอบสนอง	4.01	.51	มาก	4
4. หลักการรับฟังความคิดเห็น	3.91	.51	มาก	7
5. หลักความโปร่งใส	3.93	.52	มาก	5
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.87	.51	มาก	8
7. หลักการมอบอำนาจ	4.11	.71	มาก	3
8. หลักนิติธรรม	4.22	.46	มากที่สุด	1
9. หลักความเสมอภาค	4.13	.51	มาก	2
รวม	4.02	.29	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02, S.D. = .29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรมหลักระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D. = .46$) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.13, S.D. = .51$) อันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.87, S.D. = .51$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิผล

n = 117

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำเสนอที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการ	4.20	.71	มาก	1
2. สหกรณ์ มีการบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์) มีแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการดำเนินการสหกรณ์	3.69	.75	มาก	3
3. สหกรณ์ มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี	3.89	.78	มาก	2
รวม	3.92	.54	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92, S.D. = .54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำเสนอที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการ ($\bar{X} = 4.20, S.D. = .71$) สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี ($\bar{X} = 3.89, S.D. = .78$) และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี ($\bar{X} = 3.69, S.D. = .75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิภาพ

n = 117

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการวิเคราะห์ภารกิจหลัก เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนการควบคุมกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด/เป้าหมายระบุผู้รับผิดชอบ	4.10	.81	มาก	1
2. สหกรณ์ มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทราบ โดยทั่วถึงกัน	3.96	.60	มาก	2
3. สหกรณ์ มีการดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า สหกรณ์จัดทำแผนประเมินความคุ้มค่า สหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปีและจัดทำรายการประเมินความคุ้มค่าภายหลังสิ้นปีบัญชี	3.95	.81	มาก	3
รวม	4.01	.54	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, S.D. = .54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการวิเคราะห์ภารกิจหลัก เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนการควบคุมกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด/เป้าหมายระบุผู้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10, S.D. = .81$) สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทราบ โดยทั่วถึงกัน ($\bar{X} = 3.96, S.D. = .60$) และ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า สหกรณ์จัดทำแผน

ประเมินความคุ้มค่าสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปีและจัดทำรายการประเมินความคุ้มค่าภายหลังสิ้นปีบัญชี ($\bar{X} = 3.95, S.D. = .81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการตอบสนอง

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการนำนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ สหกรณ์นำนวัตกรรมใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน	3.97	.79	มาก	2
2. สหกรณ์ มีระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ สหกรณ์บรรลุเป้าหมายการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในคุณภาพการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน	3.93	.62	มาก	3
3. สหกรณ์ มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ	4.12	.69	มาก	1
รวม	4.01	.51	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, S.D. = .51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.12, S.D. = .69$) สหกรณ์

การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการนำนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ สหกรณ์นำนวัตกรรมใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 3.97, S.D. = .79$) และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการ ไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.93, S.D. = .62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ติดตาม ประเมินผล จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการสหกรณ์ ตามกำหนดเวลา ไม่มีเรื่องทุจริต	4.15	.66	มาก	1
2. สหกรณ์ มีการจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ ได้ครบถ้วนสร้างความเข้าใจกับสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ เพื่อรับทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	3.73	.61	มาก	3
3. สหกรณ์ มีการจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการกำหนดนโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อ 4 ด้าน ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน	3.86	.79	มาก	2
รวม	3.91	.51	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91, S.D. = .51$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ติดตาม ประเมินผล จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการสหกรณ์ ตามกำหนดเวลา ไม่มีเรื่องทุจริต ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .66$) สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการกำหนดนโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อ 4 ด้าน ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.86, S.D. = .79$) และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วนสร้างความเข้าใจกับสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ เพื่อรับทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.73, S.D. = .61$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักความโปร่งใส

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.12	.67	มาก	1
2. สหกรณ์ มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายทุกกลุ่ม	3.78	.71	มาก	3
3. สหกรณ์ มีการระบบการควบคุมภายใน สรุปผลการตรวจสอบการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการสหกรณ์สม่ำเสมอ อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปี	3.88	.83	มาก	2
รวม	3.93	.52	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, S.D. = .52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.12, S.D. = .67$) สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการ

ระบบการควบคุมภายใน สรุปผลการตรวจสอบการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการสหกรณ์
สม่ำเสมอ อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .83$) และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการ
ให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายทุกกลุ่ม ($\bar{X} = 3.78, S.D.$
 $= .71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการ
ตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการเปิดเผยและให้บริการข้อมูล ข่าวสารแก่สมาชิก ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ ถูกต้องเชื่อถือได้ ทันการณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ	3.94	.79	มาก	1
2. สหกรณ์ มีการบริหารงานและติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ โดยสมาชิก ปฏิบัติงานได้ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และ กฎหมายทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์	3.77	.66	มาก	3
3. สหกรณ์ มีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพ การมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการจัดอบรม เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ หรือ กิจกรรมของสหกรณ์แก่สมาชิก	3.90	.73	มาก	2
รวม	3.87	.51	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรร
มาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์
การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก ให้บริการข้อมูล
ข่าวสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้ทันการณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ มีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมี
ส่วนร่วมของสมาชิก มีการจัดอบรม เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ หรือกิจกรรมของ
สหกรณ์แก่สมาชิก และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารงานและติดตามตรวจสอบ

การปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก ปฏิบัติงานได้ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.77, S.D. = .66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมอบอำนาจ

n = 117				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สหกรณ์มีการมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจ โดยตรงอย่างครบถ้วน	4.04	.98	มาก	2
2. สหกรณ์ มีกลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารงานของผู้รับมอบอำนาจ มีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ	4.18	.88	มาก	1
รวม	4.11	.71	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักการมอบอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, S.D. = .71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของผู้รับมอบอำนาจ มีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ มีการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สหกรณ์มีการมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจ โดยตรงอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.04, S.D. = .98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักนิติธรรม

n = 117

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิเผยแพร่ช่องทางกรรับรู้อย่าง เช่น โฆษณาผ่านรถกระจายเสียง แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์	4.18	.81	มาก	2
2. สหกรณ์ มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย(ภายนอกและภายใน)จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมาย	4.32	.74	มากที่สุด	1
3. สหกรณ์ มีการศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน มีการทบทวนวิเคราะห์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการบริหารงานในปัจจุบัน	4.15	.87	มาก	3
รวม	4.22	.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.14 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D. = .46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมาย มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิเผยแพร่ช่องทางกรรับรู้อย่าง เช่น โฆษณาผ่านรถกระจายเสียง แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน มีการทบทวนวิเคราะห์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการบริหารงานในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .87$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านหลักความเสมอภาค

n = 117

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สหกรณ์ มีการสร้างกลไกด้านความเสมอภาค และจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค จัดให้มีการกรรมาการให้คำปรึกษามีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียน	4.07	.90	มาก	2
2. สหกรณ์ มีพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้านความเสมอภาค มีการฝึกอบรมด้านความเสมอภาคมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงาน คำนึงถึงความเสมอภาค จัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสหกรณ์	4.18	.81	มาก	1
รวม	4.13	.51	มาก	

จากตารางที่ 4.15 พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ด้านความเสมอภาค โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, S.D. = .51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้านความเสมอภาค มีการฝึกอบรมด้านความเสมอภาคมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงาน คำนึงถึงความเสมอภาค จัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.18, S.D. = .81$) และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการสร้างกลไกด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค จัดให้มีการกรรมาการให้คำปรึกษามีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียน ($\bar{X} = 4.07, S.D. = .90$) ตามลำดับ

3. แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด

ผลจากความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์กับการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล และการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด ตามแบบประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยการสัมภาษณ์ประธานกรรมการสหกรณ์ ซึ่งผลการประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 2 3 4 และ 5 ตามเกณฑ์การประเมินในแต่ละด้านผลการสัมภาษณ์ และแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิภาพ

หลักธรรมาภิบาล: หลักประสิทธิภาพ	ระดับ
1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4
1.2 การบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์)	4
1.3 การบริหารจัดการสารสนเทศ	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิภาพ ในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาในระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ และการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำเสนอที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แต่รายละเอียดของแผนฯ

- รายละเอียดของแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานประจำปีที่มีองค์ประกอบ หรือมีกระบวนการ ครบถ้วน

- ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- มีระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ และแผน

ปฏิบัติงานประจำปีมีการจัดทำรายงานที่มีคุณภาพอย่างน้อยเป็นรายไตรมาส มีผลการปฏิบัติงานประจำปี บรรลุเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ทั้งหมด

- จะต้องมียุทธศาสตร์การกำกับดูแลองค์กรที่ดี อย่างน้อย 3 ด้าน

- มีแผน/โครงการการส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดี
 - คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดี
- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่ จะต้องมีนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี 5 ครบทุกด้าน
- มีผลการปฏิบัติงานประจำปี บรรลุเป้าหมายร้อยละ 100 ทั้งหมด
 - มีผลการปฏิบัติงานตาม โครงการการส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีได้ตามเป้าหมาย
- ให้กับ
- มีแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลองค์กรอยู่ในระดับสามารถเป็นตัวอย่างให้กับ
 - สหกรณ์อื่นได้ เช่น มีสหกรณ์อื่นมาศึกษาดูงาน หรือสหกรณ์ประเมินตนเองว่าสหกรณ์เด่นในเรื่องใด

1.2 การบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์) ผ่านเกณฑ์การพิจารณาในระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีแผนบริหารทรัพยากรบุคคล และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ รวมถึงมีรายละเอียดที่ครบถ้วน
 - มีการนำแผนบริหารทรัพยากรบุคคล ไปสู่การปฏิบัติ
 - มีผลการปฏิบัติงานตามแผนบริหารทรัพยากรบุคคล
 - มีมาตรฐานการบริหารทรัพยากรบุคคล
- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่
- ภารกิจหลักหรืองานหลักจะต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน
 - ร้อยละของค่าใช้จ่ายการดำเนินงานของสหกรณ์ลดลง เมื่อเทียบกับปีก่อน

1.3 การบริหารจัดการสารสนเทศ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาในระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้กรรมการและฝ่ายจัดการสหกรณ์สามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการตัดสินใจ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน รวมถึงให้บริการสมาชิกให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- มีผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานเทคโนโลยีสารสนเทศร้อยละ 100
- มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี 3-6 (มีครบทุกด้าน แต่ไม่ครบทุกข้อ)

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิผล

หลักธรรมาภิบาล:หลักประสิทธิผล	ระดับ
2.1 การบริหารจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ	4
2.2 การดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า	3

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักประสิทธิภาพในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การบริหารจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยทั่วถึงกัน เช่น การประชุม บันทึกลง/หนังสือเวียน เว็บไซต์ เป็นต้น
 - สหกรณ์ดำเนินการตามแผนการควบคุม/เพิ่มประสิทธิภาพภารกิจหลักหรืองานหลัก
 - จัดให้มีระบบ/เครื่องมือต่างๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนการควบคุม/เพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
 - มีการติดตามประเมินผล และมีการรายงานผลความสำเร็จของการปรับปรุงภารกิจหลักหรืองานหลัก ต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส
- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่
- ภารกิจหลักหรืองานหลักจะต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน

- ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ลดลง เมื่อเทียบกับปีก่อน

2.2 การดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานประเมินความคุ้มค่า และมีการประชุมหารือร่วมกัน

- สหกรณ์มีการศึกษา ทบทวน ทำความเข้าใจแนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบเขต ขั้นตอนในการประเมินความคุ้มค่าตามแนวทางการประเมินความคุ้มค่า การปฏิบัติการกิจของ สหกรณ์ ตัวชี้วัด และผลผลิตที่จะประเมินความคุ้มค่า

- สหกรณ์จัดทำแผนการประเมินความคุ้มค่าของสหกรณ์ โดยจัดทำรายละเอียด การประเมินความคุ้มค่าของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี และ แผนการประเมินความคุ้มค่าของสหกรณ์ ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์

- สหกรณ์วิเคราะห์ความคุ้มค่าของงาน/โครงการก่อนเริ่มดำเนินการ โดยใช้ หลักการ ดังต่อไปนี้

1) งาน/โครงการดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีบัญชี หรือเป็นโครงการที่ต้อง ดำเนินการต่อเนื่อง

2) สำเร็จตามตัวชี้วัด

3) ดำเนินการภายใต้งบประมาณที่กำหนด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- สหกรณ์มีการสื่อสารแผนการประเมินความคุ้มค่าให้แก่สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

- สหกรณ์ดำเนินการตามแผนการประเมินความคุ้มค่า

- จัดให้มีระบบ/เครื่องมือต่างๆที่สนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุตาม แผนการควบคุม/เพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

- มีการติดตามประเมินผล และมีการรายงานผลความสำเร็จของการปรับปรุง การกิจหลักหรืองานหลัก ต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

- การกิจหลังหรืองานหลักจะต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการ ปฏิบัติงาน

- ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ลดลง เมื่อเทียบกับปีก่อน

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการตอบสนอง

หลักธรรมาภิบาล:หลักการตอบสนอง	ระดับ
3.1 ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ	3
3.2 ความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่ครบถ้วน	3
3.3 การจัดให้มีช่องทางบริการให้บริการที่มีความครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ	3
3.4 การนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ	3
3.5 ระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ	3
3.6 การพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการ	3

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการตอบสนองในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการดังนี้

- สหกรณ์แต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่เพื่อจัดทำ/ทบทวนติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

- จัดประชุมหารือร่วมกันเพื่อ 1) จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 2) วิเคราะห์ข้อมูลทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเกี่ยวกับการให้บริการ 3) การเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผน

- เนื้อหาของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ มีองค์ประกอบครบถ้วน

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแผนฯ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่ มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกี่ยวกับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

- มีการถ่ายทอดตัวชี้วัด และเป้าหมายของสหกรณ์ลงสู่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้ครบทุกแผนก/ฝ่าย

- สหกรณ์สามารถดำเนินการได้ครบทุกแผนก

- ติดตามการรายงาน และการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนฯอย่างเป็นระบบ

- สหกรณ์แต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งกำหนดอานาจหน้าที่เพื่อจัดทำ/ทบทวนติดตาม และรายงาน

- ผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

- จัดประชุมหารือร่วมกันเพื่อ 1) จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการ

ให้บริการ 2) วิเคราะห์ข้อมูลทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเกี่ยวกับการให้บริการ 3) การเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามา

- ส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผน

- สหกรณ์สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ด้านการให้บริการอย่าง

ครบถ้วนทุกแผนก

- ระดับผลการปฏิบัติงานทุกงานบริการดีขึ้น

3.2 ความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่ครบถ้วน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการจัดทำ/ทบทวนแผนผัง ขั้นตอนการให้บริการครบถ้วนทุกงานบริการ

- กำหนดเป้าหมายมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการครบถ้วนทุกงานบริการ

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการให้บริการ

- มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการให้บริการตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่มีความครบถ้วน

- มีช่องทางการสื่อสารมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการแก่สมาชิกครบถ้วน อย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 2 ช่องทางกำหนดให้เป็นเว็บไซต์และการติดประกาศ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- สหกรณ์มีการเผยแพร่/ประกาศชี้แจงมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการแก่สมาชิกครบถ้วน

- มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการให้บริการตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการไว้ในฐานข้อมูลอย่างครบถ้วน รวมถึงมีการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการ
- มีการติดตามการรายงาน และการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่กำหนดอย่างครบถ้วนทุกงานบริการอย่างเป็นระบบ3
- สหกรณ์สามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่ครบถ้วนทุกงานบริการ
- สมาชิกมีความพึงพอใจในมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- ไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 3 4 และ 5

- สหกรณ์มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางบริการแก่สมาชิก
- มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานในแต่ละช่องทางบริการไว้ในฐานข้อมูลอย่างครบถ้วน รวมถึงมีการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการ
- มีการติดตาม การรายงานและการประเมินผล ความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ1
- สหกรณ์สามารถดำเนินงานให้บริการครบถ้วนทุกช่องทางบริการที่กำหนด
- สมาชิกมีความพึงพอใจในช่องทางบริการ ไม่น้อยไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- ไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับช่องทางบริการ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

3.3 การจัดให้มีช่องทางบริการที่มีความครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการให้บริการต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดให้มีช่องทางบริการ โดยคำนึงถึงตามความต้องการและความคาดหวังของสมาชิก
- สหกรณ์มีการกำหนดแนวทางการให้บริการในแต่ละช่องทางอย่างครบถ้วน
- สหกรณ์จัดให้มีช่องทางบริการครบถ้วนทุกงานบริการ เช่น ในรูปแบบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือศูนย์บริการทางโทรศัพท์ หรือระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือการจัดสหกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Unit/One Stop Service)
- มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการในแต่ละช่องทางให้บริการอย่างครบถ้วน

- มีระบบการจัดเก็บและรวบรวมสถิติการดำเนินงานในแต่ละช่องทางให้บริการ
 - มีช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการให้บริการแก่สมาชิกครบถ้วนอย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 2 ช่องทางกำหนดให้เป็นเว็บไซต์และการติดประกาศ
- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่ สหกรณ์มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการแก่สมาชิก
- มีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานในแต่ละช่องทางทางการให้บริการไว้ในฐานข้อมูลอย่างครบถ้วน รวมถึงมีการนำเข้าสู่ข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการ
 - มีการติดตาม การรายงานและการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- ที่กำหนด
- สหกรณ์สามารถดำเนินงานให้บริการครบถ้วนทุกช่องทางทางการให้บริการ
 - สมาชิกมีความพึงพอใจในช่องทางการให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
 - ไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

3.4 การนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการกำหนดนโยบาย/กลยุทธ์/แผนงานกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องรวมถึงการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ เช่นการลดขั้นตอน ลดระยะเวลาการให้บริการ ลดความซ้ำซ้อนของงาน/เอกสารที่สมาชิกต้องมาติดต่อ เป็นต้น
 - คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบนโยบาย/กลยุทธ์/แนวทางการจัดการ และเป้าหมายในการนำนวัตกรรม
 - สหกรณ์มีการกำหนดนโยบาย/กลยุทธ์/แผนงานกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในการนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ
- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่
- สหกรณ์มีการดำเนินงานตามนโยบายกลยุทธ์ และแผนการนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน
 - มีการติดตามการรายงานผล และการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ2

- สหกรณ์สามารถบรรลุเป้าหมายการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน
- ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในนวัตกรรมการให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- สหกรณ์สามารถดำเนินงานให้บริการครบถ้วนทุกช่องทางให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- ไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับช่องทางทางการให้บริการ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

3.5 ระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิผล ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์กำหนดผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ พร้อมทั้ง ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการกำหนดมาตรฐานการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน โดยแบ่งตามความเหมาะสมของประเภทข้อร้องเรียนต่างๆ เช่น ประเภทของเรื่องข้อร้องเรียน และช่องทางการรับข้อร้องเรียน
- มีช่องทางการรับข้อร้องเรียนทั้งจากภายในและภายนอก รวมถึงมีการกำหนดมาตรฐานการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน โดยแบ่งตามความเหมาะสมของประเภทข้อร้องเรียนต่างๆ เช่น ประเภทของเรื่องข้อร้องเรียนและช่องทางการรับข้อร้องเรียน รวมถึงมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน
- มีฐานข้อมูลและรวบรวมสถิติข้อร้องเรียนทุกประเภท
- จัดให้มีช่องทางการสื่อสารมาตรฐานการจัดการข้อร้องเรียนให้แก่สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง รับทราบอย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 2 ช่องทางกำหนดให้เป็นเว็บไซต์และการติดประกาศ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5

- สหกรณ์มีการสื่อสารเกี่ยวกับมาตรฐานการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนให้สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ
- มีการจัดเก็บข้อมูลผลการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน รวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดการข้อร้องเรียน
- มีการติดตามการรายงานผล และการประเมินผลประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเป็นระบบ
- สหกรณ์สามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ

- ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในคุณภาพการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

- ไม่มีข้อร้องเรียนของผู้ใช้บริการที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

3.6 การพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์จัดให้มีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการ โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และคาบบรรยายลักษณะงานเป็นลายลักษณ์อักษร

- สหกรณ์มีการจัดทำแผนการพัฒนาความรู้ความสามารถฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการทุกตำแหน่งทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมกำหนดหลักสูตรการอบรมหรือเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานอื่น

- คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแผนฯ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- สหกรณ์สามารถดำเนินการตามแผนการพัฒนาความรู้ ความสามารถฯ ได้อย่างครบถ้วน

- สหกรณ์จัดให้มีการติดตามการรายงาน และการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนฯ อย่างเป็นระบบ

- มีการทดสอบความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ จากหลักสูตรที่ทำการอบรม

- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการสามารถผ่านเกณฑ์ความรู้ ความสามารถ

- ไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานอันเกิดจากความรู้ ความสามารถของผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ

- สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

- ไม่มีข้อร้องเรียนจากสมาชิกผู้รับบริการซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการหรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านการรับผิดชอบ

หลักธรรมาภิบาล:หลักภาระรับผิดชอบ	ระดับ
4.1 การจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วน	3
4.2 การถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคล	3
4.3 การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี	3
4.4 การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์	4
4.5 การจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีการเชื่อมโยงกับระบบแรงจูงใจ และระบบการให้โทษอย่างเป็นรูปธรรม	4
4.6 การจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านการรับผิดชอบในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการจัดทำแผนภูมิองค์กรที่มีความสอดคล้องกับภารกิจและกระบวนการหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์รวมถึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบจัดทำคำบรรยายลักษณะงานและนำแผนภูมิองค์กรมาใช้ในการจัดทำร่างคำบรรยายลักษณะงานได้ครบถ้วนทุกตำแหน่งงาน

- มีการจัดทำคำบรรยายลักษณะงานครบทุกตำแหน่งงาน และประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อรับทราบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมายของสหกรณ์

- มีการจัดทำฐานข้อมูลเรื่องตำแหน่งงาน3

- มีการติดตาม รายงานและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้สหกรณ์บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

- ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกคนตามตัวชี้วัดในระดับบุคคล

4.2 การถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคล ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการจัดทำแผนการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายระดับองค์กรลงสู่ระดับบุคคล อย่างเป็นรูปธรรม

- มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรลงสู่ระดับบุคคล ได้ครบถ้วนทั้งในแนวดิ่งและในแนวนอน

- มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในทุกระดับที่มีการถ่ายทอดตัวชี้วัด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อรับทราบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมายของสหกรณ์

- มีการติดตาม รายงานและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ3 เพื่อให้สหกรณ์บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

- แผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์บรรลุเป้าหมายได้อย่างครบถ้วนทุกตัวชี้วัด

- ผลการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนด

- ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกคนในระดับบุคคล

4.3 การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบเพื่อวางระบบการควบคุมภายในเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเผยแพร่คำสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

- มีการจัดทำแผนการควบคุมภายในประจำปีและคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้อนุมัติแผนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรรวมทั้งมีการเผยแพร่แผนงานดังกล่าวภายในสหกรณ์อย่างทั่วถึง

- มีการวางระบบการควบคุมภายในตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ได้แก่

1) การจัดให้องค์กรมีสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในที่ครบถ้วนเพียงพอ

2) การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในตามฐานความเสี่ยงที่ระบุ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- จัดอบรม/ให้ความรู้เกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในทั่วทั้งสหกรณ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในแก่ทุกส่วนงานและแนวทางการประเมินการควบคุมภายในของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- การดำเนินการตามกิจกรรมการควบคุม2 ได้แก่ การสอบทานงาน การดูแลป้องกันทรัพย์สินได้ครบสมบูรณ์

- การควบคุมสารสนเทศและการสื่อสาร3

- การติดตามประเมินผลโดยจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามกำหนดเวลา (ภายใน 90 วัน หลังจากสิ้นปีบัญชี)

- ไม่มีเรื่องทุจริตหรือร้องเรียนด้านทุจริตในสหกรณ์

- ไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกระดับ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

4.4 การจัดทำมีการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบ ด้านการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อจัดทำมีกระบวนการจัดทำ/ ทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์องค์ประกอบหลักของการบริหารความเสี่ยงที่ดี ได้แก่

1) มีการกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ขอบเขตของการดำเนินงานระยะเวลา และกิจกรรมในการดำเนินการรวมถึงการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

2) มีการระบุ/บ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กร เป็นการพิจารณาว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์

3) มีการระบุถึงระดับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยงแต่ละประเภท และมีการจัดลำดับความเสี่ยงจากผลการวิเคราะห์ความเสียหายข้างต้น

4) มีการกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ในข้อ 2) โดยพิจารณาถึงผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ของสหกรณ์

- มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีของสหกรณ์

- มีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางบริหารความเสี่ยงที่มีองค์ประกอบครบถ้วน

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

ผลการบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนฯทุกปัจจัย ความเสี่ยง

4.5 การจัดทำมีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีการเชื่อมโยงกับระบบแรงจูงใจ และระบบการให้โทษอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลระดับส่วนงาน(ทุกแผนก/ฝ่าย) และหลักเกณฑ์การประเมินผลระดับบุคคล พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในทุกระดับ

- มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์การเชื่อมโยงระบบแรงจูงใจ (เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ฯลฯ) และระบบให้โทษ (ตัดเดือน ตัดเงินเดือน ฯลฯ)แต่ยังไม่มีการนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

- สหกรณ์มีการกำหนดหลักเกณฑ์การเชื่อมโยงระบบแรงจูงใจและระบบให้โทษอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งมีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

- มีระบบข้อมูลเพื่อการปฏิบัติการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน และผลตอบแทนสิทธิประโยชน์ โดยเป็นข้อมูลที่มีวัตถุประสงค์การนำไปใช้ในการบันทึกและตรวจสอบผลการประเมินที่เหมาะสมกับลักษณะงานเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบพิจารณาการให้รางวัลการให้แรงจูงใจ การพัฒนาแก้ไข

- จัดให้มีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานระหว่างปี เช่นรายงานผลการประเมินรายไตรมาสรายครึ่งปี เป็นต้นและต้องมีการแจ้งผลการประเมินให้กับผู้ถูกประเมินรับทราบเพื่อนำผลประเมินมาตรวจสอบ และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกประเมิน

- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกระดับได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีหลักเกณฑ์ชัดเจนครบถ้วน

- มีการนำผลการประเมินรายบุคคลมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพรายบุคคล

- มีการเชื่อมโยงระหว่างผลการประเมินของเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับระบบแรงจูงใจอย่างเป็นรูปธรรมเช่นการปรับเลื่อนตำแหน่งการปรับเพิ่มเงินเดือนการปรับเพิ่มผลตอบแทนจูงใจ (สิ่งที่ไม่ใช่ตัวเงินเช่น การยกย่อง ชมเชย)

- มีการเชื่อมโยงระหว่างผลการประเมินของเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับระบบให้โทษ
 อย่างเป็นรูปธรรม

- ไม่มีร้องเรียนหรือความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับระบบการติดตามประเมินผลการ
 ปฏิบัติงานและการเชื่อมโยงกับระบบแรงจูงใจและระบบการให้โทษ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้อง
 ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

**4.6 การจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและ
 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้**

- สหกรณ์มีการกำหนดผู้รับผิดชอบพร้อมอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์
 อักษรและมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดนโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มี
 ส่วนได้ส่วนเสียทั้งแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี

- สหกรณ์มีการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มี
 ส่วนได้ส่วนเสียทั้งแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีได้ครบถ้วนทุกด้านรวมถึงแผนงานมี
 เนื้อหาและองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

- สหกรณ์จัดให้มีการถ่ายทอดนโยบายและสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ
 นโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแก่สมาชิก กรรมการ และ
 เจ้าหน้าที่สหกรณ์

- สหกรณ์มีการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วน
 เสียประจำปีได้ครบถ้วนทุกกิจกรรม

- สหกรณ์จัดให้มีการติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานผลความสำเร็จของการ
 ดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบพร้อมทั้ง
 นำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

- สหกรณ์มีการเปิดเผยข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นการปฏิบัติตามแนวทางด้านการ
 แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- การมีส่วนร่วมในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนควรให้สังคม และ
 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 โครงการ/กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ครบทั้ง 3 ฝ่าย

- ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้มีส่วน
 ได้ส่วนเสียบรรลุเป้าหมายทุกกิจกรรม/ตัวชี้วัด

- ไม่มีกรณีพิพาทและประเด็นปัญหาในเชิงความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.20 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความโปร่งใส

หลักธรรมาภิบาล:หลักความโปร่งใส	ระดับ
5.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4
5.2 ระบบการควบคุมภายใน	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความโปร่งใสในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

5.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีคู่มือและรับผิดชอบงานด้านการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสาร โดยการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการสำรวจและสรุปความต้องการของสมาชิกกรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายทุกกลุ่ม

- จัดให้มีช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารที่สมาชิกกรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยมีความหลากหลายอย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 2 ช่องทางกำหนดให้เป็นเว็บไซต์ และการติดประกาศ

- เปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันการณ์ผ่านเว็บไซต์และการติดประกาศ

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จในการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน จัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

- สหกรณ์นำสรุปการติดตามและประเมินผล มาปรับปรุงและแก้ไขการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารจากผลสรุปการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของสมาชิกได้รับข้อมูลข่าวสารจากสหกรณ์
- การสอบถามข้อมูลข่าวสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถตอบกลับได้ภายในระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

5.2 ระบบการควบคุมภายใน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีคณะกรรมการควบคุมภายใน (ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ การดำเนินงานเป็นไปโดยอิสระ) โดยมีการแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการจัดทำแผนการตรวจสอบการควบคุมภายในประจำปี โดยมีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง
- นำเสนอแผนดังกล่าวให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ
- มีการจัดทำกฎบัตร คณะทำงานควบคุมภายใน และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- กฎบัตรที่ได้จัดทำมีลักษณะและรายละเอียดอย่างน้อย 6 ข้อ และมีการสอบทานกฎบัตรอย่างน้อยปีละครั้ง
- มีการแจ้งผู้รับตรวจ (เช่น แผนกต่าง ๆ ของสหกรณ์) ทราบถึงกิจกรรมที่จะถูกตรวจสอบ วัตถุประสงค์ ขอบเขต และวันเวลาที่ทำการตรวจสอบ
- มีการวางแผนการปฏิบัติงาน และมีการประเมินความเสี่ยงระดับกิจกรรม
- มีการดำเนินงานตามแผนการควบคุมภายในได้ครบถ้วนตามแผนที่วางไว้ ร้อยละ 100
- จัดให้มีการประชุมสรุปผลการตรวจสอบการควบคุมภายใน เพื่อขอความเห็นและคำชี้แจงจากผู้รับผิดชอบหลัก และผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งแผนการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- มีการรายงานผลการควบคุมภายในที่ครบถ้วน โดยตรงต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปี หรือตามความจำเป็น)

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- รายงานที่นำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สามารถผ่านการตรวจสอบโดยไม่มีข้อสังเกตหรือข้อสังเกตแต่ได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว
- การปฏิบัติงานได้ตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับ โดยไม่มีเรื่องทุจริต เรื่องร้องเรียนด้านทุจริต หรือการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ

ตารางที่ 4.21 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมีส่วนร่วม

หลักธรรมาภิบาล: หลักการมีส่วนร่วม	ระดับ
8.1 การเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก	4
8.2 การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของสมาชิก	4
8.3 การบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก	3
8.4 อบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

6.1 การเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์จัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบงานด้านการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการสำรวจและสรุปความต้องการของสมาชิกเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ
- จัดให้มีช่องทางการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับผลสำรวจความต้องการของสมาชิกและมีความหลากหลายอย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 2 ช่องทางกำหนดให้เป็นเว็บไซต์และการติดประกาศ
- เปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องเชื่อถือได้และทันการณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จในการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกจัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

- สหกรณ์ปรับปรุงและแก้ไขการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารจากผลสรุปการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ออกมาเปิดเผยและให้บริการข้อมูลบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

- ร้อยละ 90 ของสมาชิกได้รับข้อมูลข่าวสารจากสหกรณ์
- ร้อยละ 90 การสอบถามข่าวสารที่สหกรณ์สามารถตอบกลับได้ภายใน 15 วัน เมื่อเทียบกับจำนวนครั้งการสอบถามข้อมูลทั้งหมดของสหกรณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

6.2 การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของสมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบงานด้านการรับฟังข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการสำรวจและสรุปความต้องการของสมาชิกกับช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นที่เหมาะสมและเข้าถึงได้โดยง่าย

- จัดให้มีช่องทางรับฟังข้อคิดเห็นที่หลากหลายอย่างน้อย 3 ช่องทาง

- จัดให้มีการทบทวน/กำหนดขั้นตอนการรับฟังเพื่อการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ข้อคิดเห็นของสมาชิกรายเสนอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- เผยแพร่และชี้แจงเกี่ยวกับช่องทางขั้นตอนการรับข้อคิดเห็นจากสมาชิก
- จัดทำรายงานสรุปข้อคิดเห็นเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี

- สหกรณ์นำข้อคิดเห็นของสมาชิกไปพิจารณาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานสหกรณ์

- สหกรณ์ติดตาม ปรับปรุงและแก้ไข การเปิดรับฟังข้อคิดเห็นและนำข้อคิดเห็นไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้การเปิดรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกบรรลุได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- ร้อยละ 90 ของข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ถูกนำไปกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหา

6.3 การบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก
ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอน/แนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม (จัดทำแผนกลยุทธ์และหรืออื่นๆ)

- มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ ต้องมีบุคคล 3 ฝ่าย (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์) ร่วมจัดทำ และนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เห็นชอบ เพื่อติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์อย่างเป็นรูปธรรม

- เผยแพร่และชี้แจงหลักเกณฑ์ ขั้นตอน/แนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมแก่สมาชิก

- สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมทำธุรกิจและ/หรือกิจกรรมของสหกรณ์ ร้อยละ 70

- สหกรณ์จัดให้มีการประชุม/อบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีแก่สมาชิกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสอดส่อง แจ้งเบาะแส เฝ้าระวังการทุจริตการดำเนินงานของสหกรณ์

- สหกรณ์ติดตาม ประเมินผลสำเร็จ และข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมจัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

- ในกรณีที่ไม่ได้ตามเป้าหมาย สหกรณ์ปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ให้บรรลุตามเป้าหมายกำหนด

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- เผยแพร่และชี้แจงหลักเกณฑ์ ขั้นตอน/แนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับสมาชิก

- สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมธุรกิจและ/หรือกิจกรรมของสหกรณ์ ร้อยละ 70

- สหกรณ์จัดให้มีการประชุม/อบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีแก่สมาชิกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสอดส่อง แจ้งเบาะแส ระวังการทุจริตการดำเนินงานของสหกรณ์

- สหกรณ์ติดตาม ประเมินผลสำเร็จ และข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมจัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อย่างน้อยเป็นไตรมาส

- ในกรณีที่ไม่ได้ตามเป้าหมาย สหกรณ์ปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ให้บรรลุตามเป้าหมายกำหนด

- ปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เปรียบเทียบกับผลงานที่ผ่านมา
- ร้อยละ 90 ของแผนการปฏิบัติงานประจำปีบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่

กำหนด

- ร้อยละ 85 ของความพึงพอใจของสมาชิกที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าร่วมทำธุรกิจ/กิจกรรมกับสหกรณ์
- ร้อยละ 100 ของการปฏิบัติงาน ได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์
- การไม่เกิดข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสหกรณ์หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

6.4 อบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเช่น สภาพสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ เป็นต้น
- มีแผนการฝึกอบรม และเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- มีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

- สมาชิกที่ผ่านการอบรมมีส่วนร่วมในทางธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
- สมาชิกที่ได้รับการบริการทางธุรกิจหรือร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจต่อสหกรณ์ร้อยละ 85

ตารางที่ 4.22 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมอบอำนาจ

หลักธรรมาภิบาล: หลักการมอบอำนาจ	ระดับ
7.1 การบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน	3
7.2 กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ	4
7.3 การติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักการมอบอำนาจ ในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

7.1 การบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเช่น สภาพสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ เป็นต้น

- มีแผนการฝึกอบรม และเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5 ได้แก่

- เผยแพร่และชี้แจงหลักเกณฑ์/แนวทางคัดเลือกและมอบอำนาจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจรวมถึงระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้มาตรฐานในกระบวนการงานทุกกระบวนการงานแก่ผู้รับมอบอำนาจอย่างทั่วถึง

- มอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจที่ได้รับการคัดเลือกอย่างครบถ้วน

- นำระเบียบและแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้มาตรฐานของทุกกระบวนการงานนำไปใช้ในทางปฏิบัติงานอย่างครบถ้วน

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจแล้วจัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส (กรณีมีปัญหา สหกรณ์ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข

- สหกรณ์มีการมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจ โดยตรงอย่างครบถ้วน

- ร้อยละ 90 ของความสำเร็จที่สหกรณ์ได้มอบอำนาจ

- ร้อยละ 85 ของความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการปฏิบัติงานหรือการได้รับบริการจากผู้รับมอบอำนาจของสหกรณ์

7.2 กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีผู้รับผิดชอบงานด้านการมอบอำนาจของสหกรณ์ที่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์พร้อมจัดให้มีการทบทวน/กำหนดหลักเกณฑ์/แนวทางการคัดเลือกและมอบอำนาจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจนำเสนอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เห็นชอบได้แล้วเสร็จ เพื่อนำไปใช้ในทางปฏิบัติ

- จัดให้มีการวิเคราะห์และจำแนกกระบวนการงานและทบทวน/กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของทุกกระบวนการงานของสหกรณ์ จัดทำเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของภารกิจที่มีการมอบอำนาจ เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีมาตรฐานตามที่สหกรณ์กำหนด

- เผยแพร่ อบรมและชี้แจงคู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูลสารสนเทศฯ แก่ผู้รับมอบอำนาจอย่างครบถ้วน

- สนับสนุนส่งเสริมการนำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศฯ ไปใช้ในสนับสนุนการบริหารงานจากการมอบอำนาจอย่างครบถ้วน

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการใช้กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ จัดทำเป็นรายงานนำเสนอแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

- สหกรณ์ปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจภายในองค์การให้บรรลุได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

- ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- ระดับความสำเร็จของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศฯ ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนและได้มาตรฐาน โดยฐานข้อมูลมีการบันทึกและปรับปรุงให้มีความทันกาลอยู่เสมอ

- ร้อยละ 90 ของผลสำเร็จตามเป้าหมายของภารกิจ/แผนงาน โครงการที่สหกรณ์มีการมอบอำนาจ

7.3 การติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- ทบทวน/จัดให้มีระบบการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจที่สำคัญ ได้แก่ ระบบควบคุมภายในและระบบตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากการได้รับมอบอำนาจที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ และหลักการสากลที่เป็นที่ยอมรับ รวมถึงระบบรับซื้อโรงเรียนที่มีช่องทางการรับซื้อโรงเรียนอย่างน้อย 7 ช่องทางอย่างครบถ้วน

- ผู้มอบอำนาจของสหกรณ์จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจที่มีมาตรฐานตามหลักการสากลที่เป็นที่ยอมรับ เช่น หลักการ Balanced Scorecard เป็นต้น

- เผยแพร่และชี้แจงระบบการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานแก่ผู้รับมอบอำนาจของสหกรณ์อย่างครบถ้วน

- ประเมินผลผู้รับมอบอำนาจอย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี

- ดำเนินการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในการบริหารงานจากการมอบอำนาจตามที่กำหนด

- เปิดรับฟังและจัดทำรายงานสรุปข้อร้องเรียนของสมาชิก เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการอย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี

- ตอบข้อร้องเรียนที่ได้รับภายในระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนด

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ จัดทำเป็นรายงานนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี

- สหกรณ์ปรับปรุงระบบการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งระบบการควบคุมภายใน ระบบการตรวจสอบภายในระบบรับข้อร้องเรียน และระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์และหลักการสากลที่เป็นที่ยอมรับทุกปี

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

- ผู้รับมอบอำนาจสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ และไม่ขัดกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- การไม่เกิดข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

- ร้อยละ 90 ของจำนวนข้อร้องเรียนที่ได้รับการจัดการตอบผู้ร้องภายในระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนด

ตารางที่ 4.23 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักนิติธรรม

หลักธรรมาภิบาล:หลักนิติธรรม	ระดับ
8.1 การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิ	4
8.2 กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน)	4
8.3 การศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน	3
8.4 ความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คุณพินิจในการปฏิบัติงาน	4
8.5 การพัฒนาคุณภาพกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน)	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักนิติธรรม ในแต่ละ
 ข้อมีรายละเอียดดังนี้

8.1 การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4
 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- สหกรณ์มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
 เกี่ยวกับสิทธิและการใช้สิทธิ

- กำหนดกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา วิธีการ ช่องทางในการเผยแพร่ ให้แก่สมาชิก และ
 ช่องทางข้อร้องเรียนในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลให้กับสมาชิก

- เผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางการรับรู้การใช้ประโยชน์จากสิทธิและช่องทางรับข้อ
 ร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิให้กับสมาชิกอย่างครบถ้วน เช่น การโฆษณาผ่านรถกระจายเสียง หรือจัด
 กิจกรรมเสริมความรู้ หรือการจัดทำแผ่นพับ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

- สหกรณ์จัดให้มีการติดตามประเมินผลและรายงานผลความสำเร็จของการ
 ดำเนินงานในแต่ละช่องทางพร้อมทั้งมีส่วนงาน/ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อร้องเรียน
 เกี่ยวกับสิทธิ

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- สมาชิกที่ได้รับบริการทางธุรกิจหรือร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจต่อสหกรณ์ร้อยละ 85

- สหกรณ์ไม่มีข้อร้องเรียนในเรื่องการเข้าถึงข้อมูล หรือหากมีข้อร้องเรียนต้อง
 ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

**8.2 กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและ
 ภายใน)** ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- วิเคราะห์สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการส่งเสริมและพัฒนา
 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย

- มีแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์
 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย โดยแผนต้องได้รับความเห็นชอบ
 จากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- ดำเนินการตามแผนฯ แล้วเสร็จ

- สหกรณ์ติดตามและประเมินผลสำเร็จของแผนฯและรายงานคณะกรรมการ
 ดำเนินการสหกรณ์

- หากมีปัญหา/อุปสรรค สหกรณ์ควรปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้แผนบรรลุตาม
 เป้าหมายที่กำหนด

- เผยแพร่ผลของการจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนาฯ แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง
ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- บรรลุตามแผนงาน/โครงการ และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมร้อยละ 90
- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการรับรู้/ความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น ร้อยละ 90 ขึ้นไป

8.3 การศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 3 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีส่วนงานหรือแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อศึกษาทบทวนวิเคราะห์ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานในปัจจุบัน และพัฒนากระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และเป็นธรรมเนียมในการบริการสมาชิก

- มีขอบเขตหน้าที่ ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่
- ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ

- นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาดำเนินการวิเคราะห์ ทบทวน ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ

- นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณา
ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 4 และ 5
- ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ

- นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาดำเนินการวิเคราะห์ ทบทวน ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ

- นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณา
- ไม่พบข้อร้องเรียนกรณี ที่ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ภายในสหกรณ์ ที่มีเนื้อหาไม่เป็นธรรมหรือซ้ำซ้อนกัน และ

- ไม่มีเนื้อหาที่ขัดต่อ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ภายในสหกรณ์หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

8.4 ความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ดุลพินิจในการปฏิบัติงาน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาครั้งที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีส่วนงานหรือแต่งตั้งคณะทำงาน ทำการศึกษา ทบทวนวิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อมูลของการใช้กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ รวมถึงการใช้อำนาจดุลพินิจหรือมติที่ประชุมในการตัดสินใจ

- มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร

- มีการศึกษา ทบทวน วิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อมูลของ การใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ รวมถึงการใช้อำนาจดุลพินิจหรือมติที่ประชุมในการตัดสินใจ

- มีช่องทางในการรับข้อร้องเรียนถึงความไม่เท่าเทียมของการบังคับใช้

- มีการถ่ายทอด และสื่อสารสร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

- มีการใช้ข้อมูลที่ครบถ้วนประกอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ รวมถึงการใช้อำนาจดุลพินิจหรือมติที่ประชุมในการตัดสินใจ

- มีการติดตามรวบรวมผลการตัดสินใจที่ต้องใช้และไม่ใช้ดุลพินิจและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลทุกครั้ง

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์รับรู้ข้อมูลในการใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ

- ไม่มีข้อร้องเรียนถึงความไม่เท่าเทียมกันที่เกิดจากการใช้ดุลพินิจหรือมติที่ประชุมในการพิจารณาตัดสินใจ หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

8.5 การพัฒนาคุณภาพกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน) ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีกระบวนการวิเคราะห์และสำรวจความสามารถรวมถึงความต้องการของ กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อจัดทำแผนฝึกอบรมในด้านการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ กฎหมาย

- มีแผนฝึกอบรมด้านการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ กฎหมาย โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และมีช่องทางรับข้อร้องเรียน

- สามารถฝึกอบรมได้ตามแผนร้อยละ 100

- กรณีไม่เป็นไปตามแผน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขแผนการฝึกอบรมในปี

ต่อไป

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

- กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เข้ารับการพัฒนามตามแผนได้อย่างครบถ้วน

ร้อยละ 100

- ติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากการปฏิบัติตามแผนฝึกอบรมอย่างครบถ้วน
- ไม่มีข้อร้องเรียนในส่วนของการใช้อำนาจในฐานะของผู้ใช้ กฎ ระเบียบ ประกาศ

ข้อบังคับ กฎหมาย หรือหากมี

- ข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

8.6 กระบวนการพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่

4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการพิจารณาความผิดการกำหนดโทษและการลงโทษ
- มีการเปิดเผยขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาความผิดการกำหนดโทษและการลงโทษ และเปิดเผยในสิ่งที่ต้องเปิดเผยต่อสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์
- ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาความผิดรวมถึงการกำหนดโทษและการลงโทษอย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน
- เปิดเผยผลการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาความผิดให้สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ได้รับรู้อย่างครบถ้วน
- ไม่มีผู้ร้องเรียนถึงความเป็นธรรมในกระบวนการพิจารณาความผิดการกำหนดโทษและการลงโทษในทุกขั้นตอนและทุกกรณีหรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.24 ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความเสมอภาค

หลักธรรมาภิบาล:หลักความเสมอภาค	ระดับ
9.1 การสร้างกลไก ด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน กำกับดูแลการทำงาน ด้านความเสมอภาค	4
9.2 การพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ด้านความเสมอภาค	4
9.3 การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนด้านความเสมอภาค	4
9.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค	4
9.5 การบูรณาการความเสมอภาคเข้ากับการกำหนดมาตรฐานของกระบวนการ ทำงานและการให้บริการ	4

ผลการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์: ด้านหลักความเสมอภาค ในแต่ละข้อมีรายละเอียดดังนี้

9.1 การสร้างกลไก ด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงาน ด้านความเสมอภาค ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค
- กำหนดนโยบายด้านความเสมอภาคที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ
- จัดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิก คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ทราบถึงหน้าที่และการให้บริการของสหกรณ์

- จัดให้มีกรรมการให้คำปรึกษา มีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียนและเบอร์โทรศัพท์กลาง เพื่อให้บริการข้อมูล

- จัดให้มีการติดตามความก้าวหน้าหรือตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านความเสมอภาค และจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ เป็นรายไตรมาส

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- คณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค ดำเนินการ บรรลุเป้าหมาย และรายงานผลให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน

9.2 การพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ด้านความเสมอภาค ผ่าน เกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีกระบวนการวิเคราะห์และสำรวจความรู้ ความสามารถ รวมถึงความต้องการ ของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อจัดทำแผนฝึกอบรมด้านความเสมอภาค

- มีแผนฝึกอบรมด้านความเสมอภาค โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์

- สามารถฝึกอบรมได้ตามแผนร้อยละ 100

- มีการติดตามและประเมินผลความรู้ ความสามารถ ภายหลังจากฝึกอบรม ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5

- นำมาจัดทำเป็นองค์ความรู้ด้านความเสมอภาค

- มีการจัดเก็บ/มีช่องทางในการเผยแพร่ให้สมาชิกสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้

9.3 การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนด้านความเสมอภาค ผ่านเกณฑ์การ พิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีการสำรวจความต้องการและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในแต่ละกระบวนการตามภารกิจของสหกรณ์ และนำข้อมูลมาประมวลผล แต่ฐานข้อมูลส่วนใหญ่ถูกจัดเก็บในรูปแบบ (Paper Work)

- ฐานข้อมูลถูกจัดเก็บอยู่ในรูปแบบที่สามารถสืบค้นได้ง่าย (ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบสารสนเทศที่มีอยู่แล้วของแต่ละส่วนงานสหกรณ์ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้บันทึกข้อมูล ได้)

- มีการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบสารสนเทศ หรือเผยแพร่ชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้

- มีการนำฐานข้อมูลดังกล่าวไปใช้เป็นประจำ มีการบันทึกและปรับปรุงให้มีความ ทันกาลอยู่เสมอ

- มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- ฐานข้อมูลดังกล่าวได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ และเห็นผลอย่างชัดเจน

9.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และ มีการดำเนินการ ดังนี้

- มีกระบวนการวิเคราะห์ ศึกษาและสำรวจความต้องการของสมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อจัดทำแผนการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้/ความเข้าใจด้านความเสมอภาค

- มีแผนการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้/ความเข้าใจด้านความเสมอภาค โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- กำหนดช่องทางในการแจ้งข่าวให้สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ รับทราบ และจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

- สามารถนำไปดำเนินการได้สำเร็จร้อยละ 100 ของแผนงาน/โครงการทั้งหมด และมีการจัดทำรายงานสรุปผลจากการดำเนินงาน

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมอย่างครบถ้วน

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการรับรู้/ความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

- นำผลลัพธ์ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพื่อเสริมศักยภาพของทีมงานด้านความเสมอภาค หรือนำไปใช้ปรับปรุงมาตรฐานการทำงานให้เป็นตัวอย่างที่ดี

9.5 การบูรณาการความเสมอภาคเข้ากับการกำหนดมาตรฐานของกระบวนการทำงาน และการให้บริการ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีการแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานของกระบวนการทำงานและการให้บริการ เพื่อบูรณาการเข้ากับความเสมอภาคและมีการสำรวจความต้องการของสมาชิก เพื่อจัดทำมาตรฐานของกระบวนการทำงานและการให้บริการ

- มีการจัดทำมาตรฐานของกระบวนการทำงานและการให้บริการที่บูรณาการเข้ากับความเสมอภาคที่ครบถ้วนทุกกระบวนการของสหกรณ์ และกำหนดเป็นระเบียบ/ข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- จัดให้มีการถ่ายทอดและสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วน

- จัดให้มีการติดตามประเมินผลและรายงานผลความสำเร็จของการดำเนินงาน เพื่อนามาปรับปรุงให้ดีขึ้น

ประเด็นที่สหกรณ์ยังไม่สามารถได้คะแนนในระดับ 5 ได้แก่

- สมาชิกได้รับการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

- กระบวนการทำงานและการให้บริการสมาชิกทำได้ตามมาตรฐานอย่างครบถ้วน
- ไม่มีข้อร้องเรียนจากการปฏิบัติงานการให้บริการด้านความเสมอภาค หรือหากมีข้อร้องเรียนต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

สรุปความคิดเห็นของประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์

รายการ	ระดับคะแนน	ร้อยละ	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิผล	4.00	80	ดีมาก	1
2. หลักประสิทธิภาพ	3.50	70	ดี	7
3. หลักการตอบสนอง	3.00	60	พอใช้	5
4. หลักการรับฟังข้อคิด	3.50	70	ดี	7
5. หลักความโปร่งใส	4.00	80	ดีมาก	1
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.75	75	ดี	5
7. หลักการมอบอำนาจ	3.67	73	ดี	6
8. หลักนิติธรรม	4.00	80	ดีมาก	1
9. หลักความเสมอภาค	4.00	80	ดีมาก	1
รวม	3.71	74	ดี	

สรุปความเห็นประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามเกณฑ์การประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์แต่อาจจะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย มีข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ คือ การนำผลความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละหลักเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์อย่างละเอียด โดยจะต้องพัฒนาให้ในแต่ละหลักอยู่ในระดับที่สูงมากขึ้น และคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อด้อยในแต่ละหลักเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 117 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.08 โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 คน

การรวบรวมข้อมูล กระทำโดยรวบรวมจากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การใช้ค่าสถิติ คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่ง สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา จากการศึกษาพบว่า

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ที่ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ จำแนกตามเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 79.07 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 20.93 ตามลำดับ

1.1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 31 - 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.16 รองลงมา มีอายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.38 ส่วนน้อยที่สุดมีอายุ 41 - 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 18.60 ตามลำดับ

1.1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำแนกตามสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพ สมรส จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 94.88 รองลงมา มีสถานภาพ หย่าร้าง/หม้าย มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.72 ส่วนน้อยที่สุดมีสถานภาพ โสด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

1.1.4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับการศึกษา ป.6 มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.14 รองลงมา คือ ป.4 มีจำนวน 25 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.37 ส่วนน้อยที่สุดระดับปริญญาตรี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 ตามลำดับ

1.1.5 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 11- 15 ปี มีจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 94.42 รองลงมา 6-10 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.58 ตามลำดับ

1.2 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับเกือบมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความเสมอภาค อันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า

1.2.1 ด้านหลักประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์ มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำเสนอที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี ตามลำดับ

1.2.2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์

การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการวิเคราะห์ภารกิจหลัก เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนการควบคุมกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด/เป้าหมายระบุผู้รับผิดชอบ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทราบ โดยทั่วถึงกัน และ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า สหกรณ์จัดทำแผนประเมินความคุ้มค่าสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปีและจัดทำรายการประเมินความคุ้มค่าภายหลังสิ้นปีบัญชี ตามลำดับ

1.2.3 ด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการนำนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ สหกรณ์นำนวัตกรรมใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ ตามลำดับ

1.2.4 ด้านหลักการรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ติดตามประเมินผล จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการสหกรณ์ ตามกำหนดเวลา ไม่มีเรื่องทุจริต สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการกำหนดนโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อสังคม 4 ด้าน ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วนสร้างความเข้าใจกับสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ เพื่อรับทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

1.2.5 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการระบบการควบคุมภายใน สรุปผลการตรวจสอบการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการสหกรณ์สม่ำเสมอ อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปี และสหกรณ์

การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้ โดยง่ายทุกกลุ่ม ตามลำดับ

1.2.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้ทันการณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการจัดอบรม เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ หรือกิจกรรมของสหกรณ์แก่สมาชิก และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก ปฏิบัติงานได้ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ ตามลำดับ

1.2.7 ด้านหลักการมอบอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของผู้รับมอบอำนาจ มีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สหกรณ์มีการมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจโดยตรงอย่างครบถ้วน ตามลำดับ

1.2.8 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมาย) สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิเผยแพร่ช่องทางการรับรู้ เช่น โฆษณาผ่านรถกระจายเสียง แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์ และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน มีการทบทวนวิเคราะห์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการบริหารงานในปัจจุบัน ตามลำดับ

1.2.9 ด้านความเสมอภาค โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีพัฒนาศกยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้านความเสมอภาค มีการฝึกอบรมด้านความเสมอภาคมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงาน คำนึงถึงความเสมอภาค จัดกิจกรรมทัศนศึกษาออกสถานที่ จัดกิจกรรม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสหกรณ์ และสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการสร้างกลไกด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค จัดให้มีกรรมการให้คำปรึกษามีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียน ตามลำดับ

1.3 แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลจากความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์กับการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล และการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด ตามแบบประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยการสัมภาษณ์ประธานกรรมการสหกรณ์ ซึ่งเสนอแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละหลักให้สามารถผ่านเกณฑ์ประเมินในระดับที่สูงขึ้น ดังนี้

1.3.1 หลักประสิทธิผล ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์) และ 3) การบริหารจัดการสารสนเทศ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4

1.3.2 หลักประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการสหกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4 และ 2) การดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3

1.3.3 หลักการตอบสนอง ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ 2) ความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่ครบถ้วน 3) การจัดให้มีช่องทางการให้บริการที่มีความครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ 4) การนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ 5) ระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ และ 6) การพัฒนาเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3

1.3.4 หลักการรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ 1) การจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วน 2) การถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคล และ 3) การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 4) การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์ 5) การจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีการเชื่อมโยงกับระบบแรงจูงใจ และระบบการให้โทษอย่างเป็นรูปธรรม และ 6) การจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 4

1.3.5 หลักความโปร่งใส ได้แก่ 1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 2) ระบบการควบคุมภายใน ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4

1.3.6 หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก 2) การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของสมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4 3) การบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 3 และ 4) อบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4

1.3.7 หลักการมอบอำนาจ ได้แก่ 1) การบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 3 2) กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ และ 3) การติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4

1.3.8 หลักนิติธรรม ได้แก่ 1) การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิ และ 2) กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน) ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4 3) การศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 3 4) ความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คุณพินิจในการปฏิบัติงาน 5) การพัฒนาคุณภาพกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน) และ 6) กระบวนการพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ระดับที่ 4

1.3.9 หลักความเสมอภาค ได้แก่ 1) การสร้างกลไก ด้านความเสมอภาคและจัดตั้ง คณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงาน ด้านความเสมอภาค 2) การพัฒนาศักยภาพของ กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ด้านความเสมอภาค 3) การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนด้านความเสมอภาค 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค และ 5) การบูรณาการ ความเสมอภาคเข้ากับการกำหนดมาตรฐานของกระบวนการทำงานและการให้บริการ ผ่านเกณฑ์ การพิจารณา ระดับที่ 4

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ คือ การนำผลความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละหลักเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมสหกรณ์อย่างละเอียด โดยจะต้องพัฒนาให้ในแต่ละหลักอยู่ในระดับที่สูงมากขึ้น และคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อด้อยในแต่ละหลักเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร ราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติให้สหกรณ์สามารถที่จะกระทำได้ โดยมุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของลูกค้าโดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของลูกค้าเป็นหลัก และได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงาน และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงานให้ลูกค้าได้รับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สมาชิกสหกรณ์ เห็นว่าการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรอำเภอราชสาส์น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา อ่อนสุวรรณ (2557:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ความคิดเห็นทั้งของผู้บริหารสหกรณ์และผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ที่มีต่อระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวพร อยู่สบาย (2556:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์การเกษตร หุบกะพง จำกัด มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.2 การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาระดับที่ 3 และระดับที่ 4 โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากันทั้งสามด้าน รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม อันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านหลักการตอบสนอง ซึ่งสอดคล้องกับนิทัศน์ เจริญศรีพงษ์ (2553:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ธรรมาภิบาลกับการบริหารงานสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ชาวนาวชิรবারมี จำกัด ผลการศึกษาพบว่าสหกรณ์มีการดำเนินงานที่มีลักษณะของหลักธรรมาภิบาล หลักธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบหลายด้าน สหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรทางธุรกิจที่ไม่แสวงหากำไร การพิจารณามุ่งไปที่หลักความโปร่งใส และหลักความสามารถในการตรวจสอบได้ และที่โดดเด่นเป็นพิเศษคือการบริหารงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จากงานวิจัยพบว่าสหกรณ์มีลักษณะ โปร่งใส

ตรวจสอบได้ ทั้งในด้านระบบบัญชีการเงินและการดำเนิน โครงการต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับของสมาชิก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด อันอาจเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์การเกษตรอำเภอราชสาส์น จำกัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ด้านหลักประสิทธิผล สหกรณ์ควรมีการวางแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี

3.1.2 ด้านหลักประสิทธิภาพ สหกรณ์ควรมีการดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า มีการจัดทำแผนประเมินความคุ้มค่าสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี และมีจัดทำรายการประเมินความคุ้มค่าภายหลังสิ้นปีบัญชี

3.1.3 ด้านหลักการตอบสนอง ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการพัฒนาผู้นำที่รับผิดชอบในการให้บริการ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีใจให้บริการ

3.1.4 ด้านหลักการรับผิดชอบ ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วนสร้างความเข้าใจกับสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่

3.1.5 ด้านหลักความโปร่งใส ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายทุกกลุ่ม

3.1.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิก

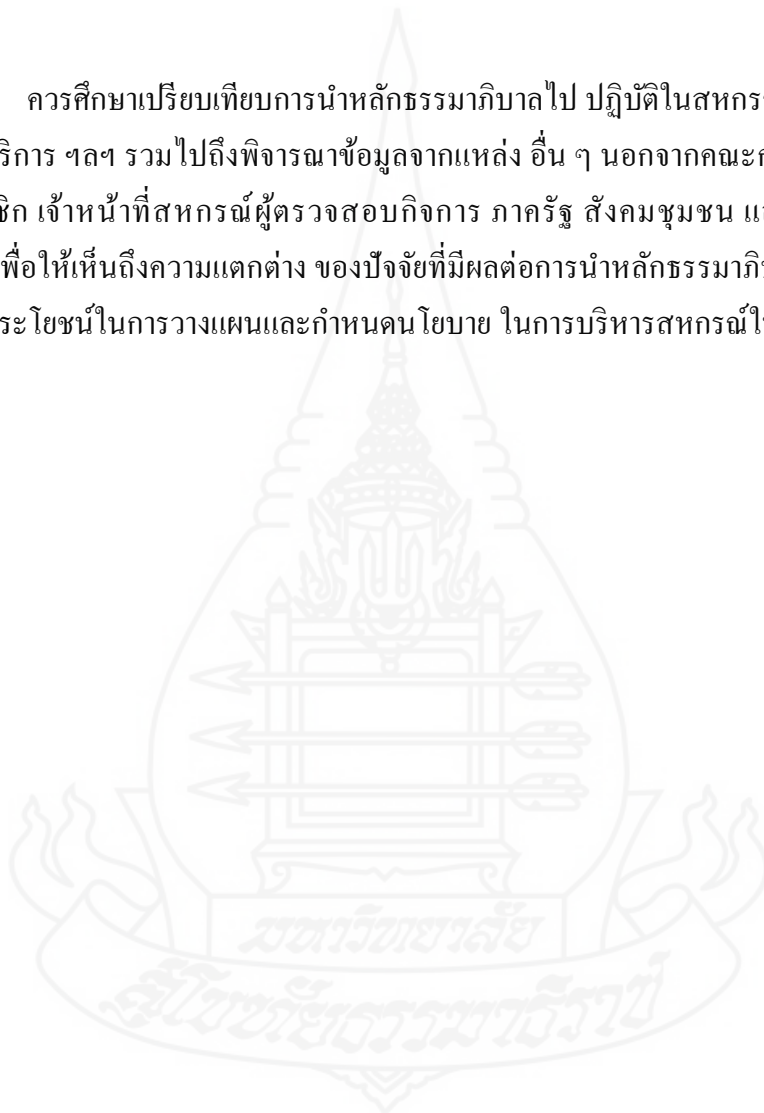
3.1.7 ด้านหลักการกระจายอำนาจ ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สหกรณ์มีการมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจโดยตรงอย่างครบถ้วน

3.1.8 ด้านหลักนิติธรรม ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน มีการทบทวนวิเคราะห์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

3.1.9 ด้านความเสมอภาค ได้แก่ สหกรณ์ควรมีการสร้างกลไกด้านความเสมอภาค และจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค จัดให้มีกรรมการให้ คำปรึกษาามีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียน

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลไป ปฏิบัติในสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ เช่น สหกรณ์บริการ ฯลฯ รวมไปถึงพิจารณาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากคณะกรรมการดำเนินงาน เช่น สมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ตรวจสอบกิจการ ภาครัฐ สังคมชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่าง ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการบริหารสหกรณ์ในอนาคตได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). การสหกรณ์ในประเทศไทย. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2557). การสหกรณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2561). สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2559). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 จาก:<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge1.html>.
- กาญจนา อ่อนสุวรรณ. (2557). การจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในจังหวัดนครปฐม. การศึกษาค้นคว้าอิสระสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยโซทัยธรรมมาชิราช.
- ชนิดดา กลมกลิ้ง. (2552). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ในสถานศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- ชากิณะ บือราเฮง. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์บริการ และ สหกรณ์ออมทรัพย์ ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- ดารณี เชนฮอลล์. (2550). เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธาริกานต์ ชาญชยะ. (2556). การจัดการสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 5(1), 163-182
- นวพร อยู่สบาย. (2556). การพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตร หุบกะพง จำกัด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- นิทัศน์ เจียมศรีพงษ์. (2553). ธรรมาภิบาลกับการบริหารงานสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาสหกรณ์ ชวานาวชิรবারมี จำกัด อำเภอวชิรบาร์มี จังหวัดพิจิตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นุกูล กรเย็นงค์. (2554). หลักและวิธีการสหกรณ์. ภาควิชาสหกรณ์คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์และรัชณี ภู่อระกู่. (2549). ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับ สังคมไทย. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

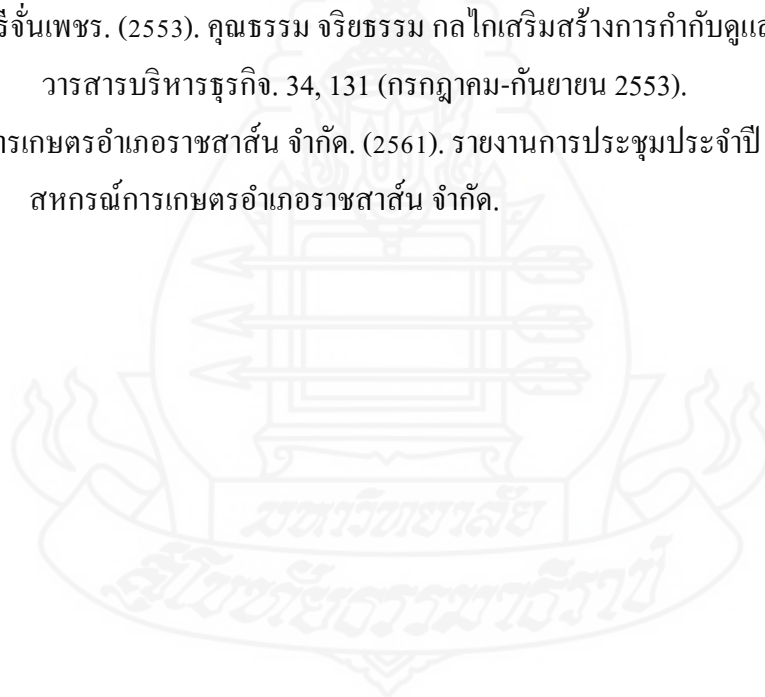
พิมพ์วัลย์ พันธ์วงษ์. (2560). ธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งคำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ : 36 ฉบับที่ : 6 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ยุค ศรีอาริยะ. (2546). โลกาภิวัตน์กับ good governance ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

วรชัย สิงหฤกษ์. (2559). วารสารการจัดการสมัยใหม่ ปีที่ : 14 ฉบับที่ : 1

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม และ ไชเท็กซ์.

ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2553). คุณธรรม จริยธรรม กลไกเสริมสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดี. วารสารบริหารธุรกิจ. 34, 131 (กรกฎาคม-กันยายน 2553).

สหกรณ์การเกษตรอำเภอราชสาส์น จำกัด. (2561). รายงานการประชุมประจำปี 2561. ฉะเชิงเทรา: สหกรณ์การเกษตรอำเภอราชสาส์น จำกัด.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาวิจัย
เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามวิจัยชุดนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 ข้อมูลการแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและสามารถนำไปใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ได้ จึงขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ และข้อมูลที่ท่านได้ให้ไว้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ โดยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งกลับทาง..... ภายในวันที่เดือน 2562

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างครบถ้วน หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบสอบถามชุดนี้ โปรดติดต่อผู้วิจัย ชื่อ

.....เบอร์โทรศัพท์..... อีเมล.....

ชื่อ นศ.....นักศึกษาหลักสูตร.....

สาขาวิชา.....มหาวิทยาลัย.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

หัวข้อ	คำตอบ (เลือกข้อละ 1 คำตอบ)
1.เพศ	☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2.อายุ	☐ 1) ไม่เกิน 20 ปี ☐ 2) 21-30 ปี ☐ 3) 31-40 ปี ☐ 4) 41-50 ☐ 5) 51 ปี ขึ้นไป
3. สถานภาพ	☐ 1) โสด ☐ 2) สมรส ☐ 3) หย่าร้าง/หม้าย
4. ระดับการศึกษา	☐ 1) ป.4 ☐ 2) ป.6 ☐ 3) ปวช. ☐ 4) ปวส. ☐ 5)ปริญญาตรี
5. ระยะเวลาในการ เป็นสมาชิกสหกรณ์	☐ 1) 0-5 ปี ☐ 2) 6-10 ปี ☐ 3) 11-15 ปี ☐ 4)มากกว่า 15 ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์

การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
1. หลักประสิทธิผล						
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำเสนอที่ประชุมใหญ่หรือคณะกรรมการ					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารทรัพยากรบุคคล(สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์)มีแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบริการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ดี					
2. หลักประสิทธิภาพ						
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการวิเคราะห์ภารกิจหลัก เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนการควบคุมกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด/เป้าหมายระบุผู้รับผิดชอบ					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์มีการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทราบ โดยทั่วถึงกัน					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงานตาม เกณฑ์มาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า สหกรณ์จัดทำแผนประเมินความคุ้มค่า สหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน ประจำปีและจัดทำรายการประเมินความคุ้มค่าภายหลังสิ้นปีบัญชี					
3. หลักการตอบสนอง						
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการนำนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ สหกรณ์นำนวัตกรรมใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการอย่างครบถ้วน					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิผล สหกรณ์บรรจุเป้าหมายการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในคุณภาพการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถและมีใจให้บริการไม่มีความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ สมาชิกผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผู้ทำหน้าที่ในการให้บริการ					
4. หลักการรับผิดชอบ						
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี ติดตาม ประเมินผล จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการสหกรณ์ ตามกำหนดเวลา ไม่มีเรื่องทุจริต					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดทำตำแหน่งงานและคำบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วนสร้างความเข้าใจกับสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ เพื่อรับทราบและ					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
	เข้าใจบทบาทหน้าที่ต่อการบรรลุเป้าหมาย คิดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการกำหนดนโยบายและแผนความรับผิดชอบต่อ 4 ด้าน ด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน					
	5. หลักความโปร่งใส					
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายทุกกลุ่ม					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการระบบการควบคุมภายใน สรุปผลการตรวจสอบการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการสหกรณ์สม่ำเสมอ อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปี					
	6. หลักการมีส่วนร่วม					
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้ทันการณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์โดยสมาชิกปฏิบัติงานได้ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการจัด					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
	อบรม เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมทางธุรกิจ หรือ กิจกรรมของสหกรณ์แก่สมาชิก					
	7. หลักการมอบอำนาจ					
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการบริหารงานตาม หลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สหกรณ์มี การมอบอำนาจไปสู่ผู้รับมอบอำนาจ โดยตรงอย่างครบถ้วน					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกลไกสนับสนุนการ บริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อ สนับสนุนการบริหารงานของผู้รับมอบอำนาจ มีการติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ ผู้รับมอบ อำนาจสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่ผิดกฎหมายอื่น					
	8. หลักนิติธรรม					
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับสิทธิ และการใช้สิทธิเผยแพร่ช่องทางการรับรู้ เช่น โฆษณาผ่านรถกระจายเสียง แผ่นพับ สื่อสิ่งพิมพ์					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีกิจกรรมการส่งเสริม พัฒนาคความรู้ กฎ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย(ภายนอกและ ภายใน)จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย					
3	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการศึกษาทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ ในการปฏิบัติงาน มีการทบทวน วิเคราะห์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อ ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการ บริหารงานในปัจจุบัน					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงานตาม เกณฑ์มาตรฐาน				
		5	4	3	2	1
	9. หลักความเสมอภาค					
1	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีการสร้างกลไกด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค จัดให้มีกรรมการให้คำปรึกษามีเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียน					
2	สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด มีพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้านความเสมอภาค มีการฝึกอบรมด้านความเสมอภาคมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงาน คำนึงถึงความเสมอภาค จัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสหกรณ์					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดระบุตามความคิดเห็นของท่านที่เห็นว่าสหกรณ์ควรดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

****ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม****

ภาพผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

ชื่อกลุ่ม..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัน เวลาที่สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรราชสาส์น จำกัด
จังหวัดฉะเชิงเทรา

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แบบประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

- () 1. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- () 2. การบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์)
- () 3. การบริหารจัดการสารสนเทศ
- () 4. การบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- () 5. การดำเนินการภารกิจด้วยความคุ้มค่า
- () 6. หลักการตอบสนองความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ
- () 7. ความสำเร็จในการปฏิบัติตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการที่ครบถ้วน
- () 8. การจัดให้มีช่องทางการให้บริการที่มีความครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
- () 9. การนำนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ
- () 10. ระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ
- () 11. การพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ความสามารถ และมีใจให้บริการ
- () 12. หลักการรับผิดชอบ การจัดทำตำแหน่งงานและคาบบรรยายลักษณะงานของสหกรณ์ได้ครบถ้วน

- ()13. การถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคล
- ()14. การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการควบคุมภายในที่ดี
- ()15. การจัดให้มีการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์
- ()16. การจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมีการเชื่อมโยงกับระบบแรงจูงใจ และระบบ
- ()17. การให้โทษอย่างเป็นรูปธรรม
- ()18. การจัดให้มีกระบวนการสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ()19. หลักความโปร่งใสการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ()20. ระบบการควบคุมภายใน
- ()21. หลักการมีส่วนร่วมการเปิดเผยและให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก
- ()22. การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของสมาชิก
- ()23. การบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ โดยสมาชิก
- ()24. อบรมและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- ()25. หลักการมอบอำนาจ การบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- ()26. กลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ
- ()27. การติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานจากการมอบอำนาจ
- ()28. หลักนิติธรรม การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและการใช้สิทธิ
- ()29. กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาความรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (ภายนอกและภายใน)
- ()30. การศึกษา ทบทวน กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ในการทำงาน
- ()31. ความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คุณพินิจในการปฏิบัติงาน
- ()32. การพัฒนาคุณภาพกรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการใช้อำนาจ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับกฎหมาย (ภายนอกและภายใน)
- ()33. กระบวนการพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ
- ()34. หลักความเสมอภาค การสร้างกลไกด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแล-35. การทำงานด้านความเสมอภาค
- ()36. การพัฒนาศักยภาพของกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้านความเสมอภาค

- ()37. การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนด้านความเสมอภาค
- ()38. การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเสมอภาค
- ()39. การบูรณาการความเสมอภาคเข้ากับการกำหนดมาตรฐานของกระบวนการทำงาน และการให้บริการ

สำหรับผู้สัมภาษณ์

(โปรดใส่ตัวเลขในช่องระดับความพึงพอใจตั้งแต่ 0-5)

()ระดับน้อย 0-2 คะแนน ()ระดับปานกลาง 3-4 คะแนน ()ระดับมาก 5 คะแนน

เพราะเหตุใด ระบุรายละเอียด

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรัศมี สิงหากุล
วัน เดือน ปีเกิด	28 กรกฎาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
สถานที่ทำงาน	อาชีพอิสระ

